Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 210

Ljubljana, petek 7. septembra 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2056.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2408

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 6. septembra

Zanimanje javnosti za prepire v radikalni stranki je v poslednjem času popolnoma zamrlo. Ti prepiri so stalno na dnevnem redu že od takrat, ko je živel še Nikola Pašić. Tedaj se je vse sukalo okoli njegove glave. Njegovi nasprotniki so zatrjevali, da je treba samo njega odstraniti, pa bodo široko odprta vrata novemu življenju. Tako so mislili in govorili oni, ki so videli pred seboj le veliko politično dedščino, veliko stranko, ki deli vse naokoli oblast in slast. Toda Pašić je umrl, a miru in prerojenja v stranki le ni bilo, pač pa so izbruhnili še večji neredi in danes stojimo pred popolnim kaosom.

»Vidite,« mi je dejal ugleden pašićevec po 20. juniju, »morilec Puniša Račić je bil dejansko Pašićev agent. Toda veliki Pašić je dobro vedel, za kakšne posle je treba uporabiti take tipe. On se jih je posluževal le tedaj, kadar so se mu zdeli sposobni, odstranjeval pa jih je od vseh onih poslov, za katere so se mu zdeli nesposobni. Saj ne boste dali ciganu, da vam varuje premoženje. Zato Puniša Račić ni mogel priti v parlament, dokler je živel Nikola Pašić.«

Po Pašićevi smrti radikalna stranka ni mogla najti sama iz svojih vrst primernega voditelja. Radikalni stranki niso dale voditelja politične razmere, ne borbe in ne sposobnost ali delavnost tega ali onega prvaka. Ta stranka je dobila svojega voditelja z ukazom. Predestinirani voditelj Ljuba Jovanović je bil zaradi bolezni preprečen, da bi prevzel vodstvo. Ko je Velja Vukičević bil imenovan za predsednika vlade, je postal obenem predsednik kluba in s tem faktični in formalni vodja radikalov. Radikalna stranka je v obče tako zapletena v oblast, da ni mogoče ločiti, kje je pričenjala radikalna stranka in kje končuje policijska oblast. Mrzlično hlepenje po oblasti je za radikale vse, i dobro i zlo. Posameznikom donaša to razne dobrote in ugodnosti, stranki pa zlo, ker jo ubija kot idejno in politično organizacijo.

Sedaj se je zopet razplamtela kampanja med dvema radikalnima strujama: na eni strani je glavni odbor, na drugi so vukičevićevci. Njihova medsebojna borba je to pot prenešena v narod, kjer pričenjajo vukičevićevci s pomočjo vladnih organov ustanavljati svojo organizacijo, ki naj jim pripomore do večine na strankinem kongresu.

Za naše razmere so silno značilne nenavadne metode, ki se jih poslužujeta obe struji.

Ko je Vukičević dobil lani volilni mandat z nalogo, da »razčisti« radikalne vrste in da odstrani iz teh vrst Pašićeve naslednike, ga je često posečal g. Aca Stanojević, najstarejši radikal iz herojske dobe. Tedaj so splošno mislili, da Aca Stanojević posreduje pri Velji Vukičeviću zaradi pardoniranja nekaterih prvakov radikalskega glavnega odbora pred nasilji policijskih oblasti. Ko te intervencije niso zalegle, a je navzlic temu Aca Stanojević tudi po volitvah ostal dober prijatelj Velje Vukičevića, se je rodila v Beogradu verzija, da je Aca Stanojević sklenil pred volitvami z Vukičevićem tajen sporazum, po katerem se je zavezal žrtvovati Marka Trifkovića samo, da reši radikalno stranko pred razkolom in da ta stranka ne izgubi vodstva državne politike. Sigurno je, da sta oba starca razpravljala kot prava avgura o tem, kako naj od stranke odbijeta udarce, ki so jih drugi pripravljali. Na ta način se je dogodilo, da je Vukičević vendarle spravil v Narodno skupščino več radikalov, kakor je bilo predvideno, a Marinković mnogo manj, nego se je mislilo. Na ta način je odpadla tudi ideja četrte stranke, ki naj bi jo stvorili vukičevićevci in marinkovićevci.

Zato je Aca Stanojević tudi kasneje vedno nastopal in se pojavljal v ospredju, ko je bilo treba reševati formalno edinstvo stranke. Na isti način je mesece in mesece odlagal sestavo slovitega memoranduma radikalnega glavnega odbora proti režimu Velje Vukičevića. Končno, ko ga ni mogel več zadržati, ga je podpisal in — spravil v žep. Izgovarjal se je s tem, da ga bo izročil javnosti šele tedaj, ko bo Vukičevićeva situacija »zrela«, z drugimi besedami, ko bo spoznal, da je Vukičević prepuščen svoji usodi. Kasneje je uspelo g. Gjorgju Jeleniću, ki spada med mnogoštevilne beograjske tipe, o katerih se ne ve, komu služijo, da je izmaknil memorandum od glavnega tajnika stranke pod pretvezo, da ga hoče odnesti na dvor. Jelenić pa ga je v resnici odnesel v uredništvo »Politike«. Šele po tej poti je ta memorandum ugledal beli dan.

Tudi v sedanji ostri borbi med člani glavnega odbora in Veljo Vukičevićem čakata obe stranki, kako se bo razvila situacija od zgoraj, da šele nato določita svoje nadaljnje zadržanje. Prav karakteristično je, kar piše član Vukičevićeve struje v »Politiki«: »Oni (mišljeni so prijatelji Velje Vukičevića) ne prikrivajo, da vpliv g. Vukičevića tudi po odhodu s položaja predsednika vlade ni niti najmanj zmanjšan. Neka sporočila, tako zatrjujejo Vukičevićevi prijatelji, nudijo celo garancijo, da bo ta vpliv ostal tudi nadalje in da se bo situacija razvijala le v korist Vukičevića.«

Neka sporočila . . .Odkod? Sigurno ne od spodaj, iz naroda. Kajti Vukičevićeve korifeje, zlasti minister ver Dragiša Cvetković in dovčerajšnji komunist dr. Jevremović, ki največ agitirata v Južni Srbiji, si menda same ne prikrivajo dejstva, da »volja naroda« v Južni Srbiji še nikakor ni merodajna za politično situacijo. V Južno Srbijo hodijo gospodje iz Beograda le po svoje mandate.

Druga struja, člani glavnega odbora, odgovarjajo, da je usoda sedanje Narodne skupščine in sedanjega režima že zapečatena, da se bodo volitve vršile v januarju ali februarju in da je treba že v najbližjih tednih pričakovati docela novo kombinacijo. Govorijo celo o datumih, ko bo g. Korošec postavljen v kot, in vedo, da se bo to zgodilo v drugi polovici septembra.

Za politično orijentirane kroge je sigurno, da situacije ne ustvarjata ne ena ne druga struja. Obe struji sta se vživeli v položaj, da čakata in da sprejemata zrelo politično situacijo. Največ, kar zmorejo, je to, da kvarijo situacijo, da jo zavlačujejo in da jo komplicirajo.

To je edina stopnja njihove politične delavnosti, kamor sega njihova državljanska hrabrost in odločnost. In s takimi politiki naj se KDK resno sporazumeva?

Kdo je hotel amputirati

Senzacijonalna Pribičevićeva razkritja o dogodkih v noči 7. julija

Zavit komunike službene »Avale« o amputaški aferi. — Kaj se je godilo v nočnih avdijencah 7. julija. — »Razidimo se kakor Švedska in Norveška.« — Amputaški nož bi bil nevaren tudi za Srbijance. — Prazni izgovori šefov režimskih strank.

Zagreb, 6. septembra n. Danes ob pol 5. so zagrebški novinarji zaprosili Svetozarja Pribičevića, naj jim poda kake izjave z ozirom na komunike, ki ga je izdala službena »Avala« za inozemstvo o veleizdajalski amputaški aferi. Komunike se glasi:

»Z najmerodajnejšega mesta se odločno zanikajo trditve Svetozarja Pribičevića, da so bili 7. julija od strani voditeljev današnje vladne koalicije stavljeni predlogi za amputacijo hrvatskih krajev od Jugoslavije. Ko je hrvatski prvak g. Predavec predlagal, naj se ustanovi samostojna Hrvatska in ko se je nato Stjepan Radić proti zdravniškemu nasvetu predčasno vrnil v Zagreb, je bil pozvan Svetozar Pribičević, naj precizira stališče KDK. Svetozar Pribičević je tedaj sporazumno s Stjepanom Radićem dal obvezno izjavo, da borba KDK ni naperjena proti integriteti države. S tem se lahko ta afera smatra za završeno.«.

Svetozar Pribičević je na ta komunike odvrnil med drugim sledeče:

»Dan pred odhodom pokojnega Stjepana Radića v Zagreb sem bil poklican na dvor. Tam so se že nahajali šefi četvorne koalicije, ki so zahtevali pojasnila o Radičevem in mojem stališču do države. Že tedaj sem izjavil, da smatram za žalitev, ako bi moral odgovarjati na vprašanja, ali je KDK za to državo. Obratno pa sva Radić in jaz bila popolnoma v pravu, ako sva stavila šefom četvorne koalicije vprašanje, ali so oni za to državo, kajti oni so dejansko s svojo katastrofalno politiko in s svojim destruktivnim delovanjem dokazali, da rušijo državo in da so proti državi«.

»Tedaj mi je bilo sporočeno, da šefi četvorne koalicije predlagajo kot najboljši izhod, naj se razidemo kakor Norveška in Švedska. Podprli so ta svoj predlog s celo košarо argumentov, s katerimi so dokazovali, da je taka razdružitev še najboljša rešitev naših odnošajev. Razume se, da so me ti predlogi in ta stališča zaprepastila, zlasti ko sem uvidel, da je neposreden povod teh njihovih predlogov izjava g Predavca, ki ni bila ne merodajna za naš pokret v prečanskih krajih, ne obvezna za KDK in niti točno reproducirana v javnosti. Naj bo že kakor koli s to izjavo, vendar ni mogla biti povod za predlog, s katerim se **ruši državno edinstvo, nego se tudi odstranjujejo skupne državne meje, kar pomeni zločin veleizdaje v smislu naših kazenskih zakonov.** V svojem, kakor v Radičevem imenu sem brez oklevanja izjavil, **da nasprotujemo cepitvi naše države, da smo odločno za državo in da zahtevamo le izpremembo državnega sistema oziroma notranjega ustrojstva v smislu enakosti in ravnopravnosti vseh krajev in vseh delov naroda«.**

»Ker mi je bilo nato sporočeno, da v inozemstvu krožijo vesti, kakor da stoji naša država pred razpadom in da je zato potrebno dostaviti našim poslaništvom radi njihove orijentacije posebna navodila, sem tedaj zdiktiral izjavo, v kateri je bilo obrazloženo Radićevo in moje stališče, kakor tudi stališče KDK. Jaz sem to izjavo dal pred krono in jo izročil kroni, ker nisem hotel stopiti v noben stik s šefi četvorne koalicije, zlasti po njihovem veleizdajniškem predlogu o razcepu države. Moja izjava je bila iz dvora oddana v predsedništvo vlade in odtod poslana v svet«.

»Pri tej priliki sem doznal, da **so vsi šefi četvorne koalicije soglašali s tem, da se stavi predlog o takozvani amputaciji. Edini ki se je protivil, je bil dr. Anton Korošec, a še on se ni upri s potrebno odločnostjo, tako da se more trditi, da so bili vsi šefi četvorne koalicije oni večer na dvoru v tem vprašanju složni.** Iz tega lahko vsa javnost razvidi, kako beden je izgovor, da je mogla ona izjava g. Predavca biti razlog za tak herostratski poskus. V Predavčevi izjavi so najbolj podčrtavali pasus, da smo dva svetova, razumevajoč pod tem na eni strani KDK, na drugi pa današnje srbijanske stranke. Meni pa se le vidi, da smo **v resnici dva svetova, ako eni lahko stavljajo predlog o amputaciji, dočim drugi to smatrajo za veleizdajo.** Kako neki naj bi ne bili dva svetova, ako eni smatrajo, da je treba takoj razpustiti skupščino, v kateri so bili izvršeni umori, dočim so drugi mnenja, da taka skupščina lahko nadaljuje svoje zasedanje, kakor da se ni ničesar pripetilo. Ako bi take in slične izjave smele biti povod za razdružitev države, tedaj bi mogli prav često take povode najti in bi bilo vprašanje razdružitve neprestano na dnevnem redu naše državne politike«.

Svetozar Pribičević je nato še enkrat prečital komunike »Avale« ter nadaljeval:

»Vidi se, da vse priznavajo. Tiste noči ni bilo predlagano, kaj naj bi se amputiralo. To tudi ni bilo aktualno tedaj, ker je bila **sama ideja amputacije odbita. Jaz sem pov povdarjal, da je to zelo nevarno vprašanje, ker se nikoli ne ve, kdo od inozemskih činiteljev se bo vse vmešal v to amputacijo. Veliko vprašanje je, ali bi nož, s katerim se bi amputiralo, ostal do kraja v rokah srbijanskih strank.** Ni mogoče vedeti v naprej, ali ne bi v primernem momentu še kdo drugi pograbil ta nož. Naša država je bila ustanovljena z mednarodno pogodbo, kjer se povdarja, da so Srbi, Hrvati in Slovenci iz bivše Avstro-Ogrske monarhije s prostovoljnim sklepom sklenili svoje ujedinjenje s Srbijo v enotno državo in da je Srbija na to ujedinjenje pristala. Ustanovitev naše države je bila torej mednarodnega značaja. Veliko vprašanje je torej, ali bi mogla razdružitev naše države ostati le naše interno vprašanje.«

Komunike Avale trdi, da je to vprašanje sedaj odstavljeno z dnevnega reda. Toda narod, ki je na tem vprašanju interesiran se pač ne bo zadovoljil s tem komunikejem, ker zahteva golo resnico, da si bo mogel stvoriti končno mnenje o današnjih politikih v čijih rokah se še sedaj nahaja usoda našega naroda.«

Novinarji so opozorili Pribičevića na današnjo izjavo dr. Spahe, ki zanika, da bi četvorna koalicija predlagala amputacijo.

»Kaj bo g. Spaho prekliceval in zanikal, ko je Davidović to stvar povsem prosto priznal!« je odvrnil Pribičević. »Jaz sem tedaj še posebej vprašal, ali soglaša s tem predlogom tudi g. Spaho, nakar mi je bilo sporočeno, da se je s tem predlogom popolnoma identificiral. Ko sem one noči doznal za ta predlog, sem ga takoj sporočil ne samo Radiću, nego tudi ostalim politikom KDK, ki sem jih tisto noč našel v Beogradu.«

»Kdo je bil tiste noči od četvorne koalicije na dvoru?«

»Aca Stanojević, Ljuba Davidović, dr. Korošec, Mehmed Spaho in mislim tudi da dr. Voja Marinković kot minister zunanjih del.«

Ali je s tem definitivno odstavljeno z dnevnega reda vprašanje amputacije?

»Za nas to vprašanje ni nikoli obstojalo. Ne morem pa vedeti, ali ne bo gospoda, ki je stavila ta predlog, še pri kaki drugi priliki prišla iz strankarskih interesov na misel, da to vprašanje ponovno pokrene«.

Sklicanje zakonodajnega odbora

Beograd, 6. septembra. č. Kosta Timotijević, predsednik zakonodajnega odbora, je sklical sejo tega odbora za 17. september. Na dnevnem redu bo pretres raznih zakonskih predlogov. Na objavnem listu v skupščini se nahajajo tudi imena poslancev KDK, ki so člani tega odbora.

Radićeva ulica v Karlovcu

Karlovac, 6. septembra. n. Danes je bila Rakovačka ulica, ki je najlepša ulica Karlovca, prekrščena v ulico Stjepana Radića.

Kmečki praznik na Bledu se vrši!

Hegemonisti so zlorabili državno moč ter dali prepovedati javni shod, vse ostale prireditve pa se bodo vršile v polnem obsegu. – Na Bled pride veliko število poslancev KDK

Naša beograjska informacija, da je hegemonistična vlada prepovedala blejsko prireditev, je bila včeraj deloma potrjena. Sreski poglavar v Radovljici je sklicateljem javnega manifestacijskega shoda, ki bi se imel vršiti povodom blejskega kmečkega praznika, sporočil, da je javni **shod, na katerem bi imeli govoriti voditelji KDK, prepovedan, češ da bi ogrožal javni mir in red!**

Predvsem je treba ugotoviti, da **prepoved javnega shoda prav nič ne tangira ostale prireditve. Kmečki praznik, ki ga priredijo združene gorenjske kmetijske podružnice, s slavnostnim sprevodom, konjskimi dirkami in veliko ljudsko veselico, se vrši v polnem obsegu.** Tega vsakoletnega tradicijonalnega blejskega slavja si vlada vendar ni upala zabraniti. Skušala je sicer na vso moč škodovati obisku s prepovedjo shoda in drugimi šikanami, a bo razočarana. Tudi je **odklonila dovoljenje za polovično vožnjo**, ki je bilo za ta praznik še vsako leto in pod vsemi vladami izdano. Vlada je pač dovolila polovično vožnjo za obisk Koroščevega političnega špektakla v Petrovčah pri Žalcu, za prireditev, ki je s svojo znamenito dirko tudi velikega kmečkostrokovnega pomena, pa ne da voznih olajšav. Seveda je tudi pogrešno, ako vlada računa, da bodo voditelji KDK, ker je shod prepovedala, sedaj ostali doma. **Nasprotno, poslanci KDK pridejo na Bled v še večjem številu,** ker smatrajo za svojo dolžnost, da so ta dan v neposrednem stiku z manifestirajočim poštenim slovenskim ljudstvom.

Seveda vse vladne šikane hegemonistom ne bodo nič pomagale. **Zavedni Slovenci bodo še v večjem številu v soboto pohiteli na Bled in kmečki praznik bo baš letos najsijajnejša manifestacija naše zavednosti in solidarnosti.**

Akoravno je torej prepoved blejskega shoda pravi pljusek v vodo, je vendar v polni meri razumljivo ogorčenje, ki ga je ta prepoved izzvala. Shod je prepovedan z izgovorom, da bi **ogrožal javni mir in red!** Tako je zapisal radovljiški sreski poglavar v svoji rešitvi, ki je bila včeraj dostavljena sklicateljem. Utemeljitev prepovedi je tako za lase privlečena in obenem tako žaljiva, da jo je treba kar najostreje zavrniti. Na Bledu se bodo zbirali v nedeljo najzavednejši in najnaprednejši slovenski ljudje z Gorenjske in drugih slovenskih krajev. **Od kdaj ogrožajo napredni slovenski kmetje, obrtniki, delavci in intelektualci javni mir in red?** Oni so bili od nekdaj element miru in reda v državi in v Sloveniji in so **ohranili hladno kri tudi takrat, ko je današnja dekla beograjskih hegemonistov, klerikalna stranka, brezvestno podžigala najnižje instinkte mas proti državni misli, ko je hujskala na sovraštvo proti Srbom, ko je današnji predsednik vlade g. Korošec proglašal samega vladarja za tujca!** Pa se upa sreski poglavar v Radovljici v svojem dekretu napisati insinuacijo, kakor da bi bili Gorenjci pravi razbojniki in prekucuhi! To sramotno kleveto z največjem ogorčenjem zavračamo!

Treba pa je ugotoviti še eno: **sklicatelji shoda so, da že v naprej izpodbijejo vsak izgovor, v svoji prijavi v imenu KDK izrecno zajamčili in prevzeli tudi polno odgovornost, da se bo shod vršil v največjem miru in redu. Sklicatelji shoda so ugledni možje, ki se zavedajo tega, kar napišejo in oblast ni imela najmanjšega povoda dvomiti, da se v vsakem oziru lahko zanese na njihovo besedo.** Navzlic temu trdi radovljiški sreski poglavar, da bi blejsko zborovanje ogrožalo javni mir in red. On ne pravi, da bi zborovanje **mogło** ogrožati mir in red, temveč je kar siguren, **da bi ga. Sam shod mu je že ogroženje mira in reda!**

Baš iz tako stilizirane utemeljitve pa se jasno vidi, **kdo se shoda boji.** Ni bojazni za javni mir in red — o dvome je bolj varno v rokah naprednih Slovencev, nego v pesteh hegemonističnih vlastodržcev — **bati se je le režimskim hlapcem, da bi jih blejski shod še bolj razkrinkal in dr. Korošec se še posebej boji novih dokazov, da fronta KDK tudi v Sloveniji mogočno narašča.** Ogrožen je dušni mir beograjske cincarije in njenih hlapcev, ne pa javni mir in red.

Prepoved blejskega shoda je v stvari **čin čistega nasilja**, za katerega obračun ne izostane.

Zavedni Slovenci pa bodo na to nečuveno zlorabo državne moči odgovorili v soboto na Bledu z mogočno manifestacijo za enakopravnost, poštenje, pravico in svobodo v naši državi.

Hrupne demonstracije splitskega prebivalstva proti ministru dr. Angjelinoviću

Nepričakovan sprejem hrvatskega ministra v Splitu. — Bombardman z jajci in gnilim sadjem. — Spopadi s policijo. — Številne aretacije

Split, 6. septembra r. Minister javnih del dr. Grga Angjelinović, ki je kakor znano dalmatinski rojak, je prispel snoči v Split. Dasi njegov prihod ni bil objavljen, se je zanj po mestu vendar hipoma razvedelo in splitsko prebivalstvo je priredilo svojemu ministru sprejem, kakršnega ni bil deležen še menda noben minister Jugoslavije. Več tisoč ljudi je priredilo proti njemu izredno burne demonstracije in ga pozdravilo z oglušujočimi žvižgi in klici »Dole!« Obenem so začela na ministra in njegovo spremstvo kar deževati jajca, nato pa še paradižniki in razno drugo gnilo sadje. Še danes so po glavnih ulicah vidni znaki tega bombardmana.

Takoj alarmirana policija, ki jo je ojačila še žandarmerija, je začela razganjati množico. Pri tem je prišlo do srditih spopadov, pri katerih je bilo več oseb ranjenih, nad 20 pa aretiranih. Demonstracije so se kljub temu nadaljevale pozno v noč, tako da je mir nastopil šele okrog 2. zjutraj. Policija nadaljuje preiskavo in je še tudi danes aretirala več oseb.

Nova akcija Ace Stanojevića

Intervencija pri dr. Korošču proti poseganju policije v boje med radikali. — Iskanje stikov s KDK. — Poskusni balon dr. Korošca

Beograd, 6. septembra r. Zaradi proslave rojstnega dne prestolonaslednika Petra danes v Beogradu ni bilo važnejših političnih dogodkov. Vlada je dopoldne prisostvovala svečanostim v cerkvi in se udeležila čestitanja na dvoru. Pač pa je bil popoldne opažen sestanek med ministrskim predsednikom dr. Koroščem in Aco Stanojevićem. Ta sestanek so napovedali v vrstah glavnega odbora že za včeraj, vendar pa sta se sestala šele danes popoldne v ministrskem predsedništvu. Kakor znano, je prišel Aca Stanojević tekom svojih zadnjih konferenc z raznimi radikalskimi prvaki do prepričanja, da vzdržuje Vukičevića na krmilu prav za prav dr. Korošec s pomočjo vladnega aparata, ki je Vukičeviću popolnoma na razpolago pri pobijanju akcije glavnega odbora in ustanavljanju novih policaj-radikalskih organizacij, preko katerih si hoče zasigurati Vukičević večino v stranki in premoč na prihodnjem strankinem kongresu, ki bi se imel vršiti še letos. Zato je Aca Stanojević že včeraj najavil, da bo posetil dr. Korošca in pri njem protestiral proti takemu postopanju v strankarske in partizanske, če ne že v osebne namene. Res je Stanojević o priliki svojega današnjega razgovora, kakor zatrjujejo iz njegove okolice, energično protestiral pri dr. Korošču proti temu, da daje Velji Vukičeviću policijsko asistenco za snovanje policaj-radikalskih organizacij v Južni Srbiji ter da dva ministra zlorabljata svoje službeno potovanje v propagandne svrhe. Dr. Korošec je baje na te proteste odvrnil, da bo izdal vsem podrejenim organom okrožnico in jim prepovedal vsako vmešavanje v radikalske strankarske zadeve.

Aca Stanojević je imel po sestanku z dr. Koroščem dolgotrajno konferenco z radikalskim poslancem dr. Kojićem, ki je zvečer odpotoval v Zagreb. Zatrjuje se, da ga je Aca Stanojević pooblastil, naj v imenu radikalskega glavnega odbora sondira teren pri prvakih KDK za eventualna pogajanja. Iz režimskih krogov, kjer je ta vest vzbudila veliko vznemirjenje, so zvečer širili verzije, da je Stanojević predlagal dr. KoroščU osnovanje bloka Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki naj bi ga tvorili radikali okrog glavnega odbora, KDK in stranka dr. Korošca. V političnih krogih so sprejeli te verzije naravno le kot pobožno željo g. Korošca in kot slab »dovtip Davidovićevega kova«, s katerim bi hotel dr. Korošec »izpitati« situacijo.

Izredno kritičen položaj v Sofiji

Demisija Ljapčeve vlade je izzvala odkrito borbo med militaristi in demokratskim režimom. – Razpad vladnega bloka. – General Vlkovo ozadju Ljapčeve demisije

Sofija, 6. septembra, s. **Kralj Boris je sprejel demisijo Ljapčeve vlade in pričel politične razgovore.**

Sofija, 6. septembra, g. Po zaključku včerajšnje večerne seje v Sobranju je sklenilo 72 poslancev demokratskega zgovora, da bodo zapustili vladno večino, če general Vlkov ne bo obdržal v novi vladi svojega portfelja. S tem je parlamentarna večina razcepljena v dve skupini, ker se je večina poslancev v sobranju izrekla proti Vlkovu.

Notranjepolitični položaj je po demisiji Ljapčeve vlade zelo otežkočen. Kriza se stopnjuje v odprt spor med vojaško stranko in pristaši zmernega demokratskega režima. Zdi se, da se hoče kralj odločiti za vojaško stranko. Izključena niso celo velika presenečenja.

Še včeraj je imel ministrski predsednik Ljapčev v poznih večernih urah dolg razgovor s kraljem, ki je sprejel nato predsednika Sobranja Cankova in demokratskega voditelja Malinova. Tekom današnjega dneva je imel kralj razgovore z ostalimi strankinimi voditelji za rešitev krize. Vojni minister Vlkov, ki ima častnike v armadi za seboj, se noče umakniti s politične pozornice in izjavlja, naj kralj odloči o njegovi usodi. Kraljevi želji se bo uklonil.

V glasilu liberalne stranke «Nezavisnost» zatrjuje Vlkov, da je bil iz zunanjepolitičnih vzrokov izključen iz vlade, in sicer na neposreden pritisk angleškega in francoskega poslanika. Vlkov naglaša, da je nedopustno, da bi se tuje države vmešavale v notranje zadeve Bolgarije in nezdružljivo z dostojanstvom neodvisne države, če bi Bolgarija na ta pritisk odnehala. Tako početje bi med drugim zelo ogrožalo moralo v armadi. Vsled tega ni hotel sam podati demisije, marveč prepušča kralju odločitev.

Sofija, 6. septembra. č. Po seji Sobranja je Ljapčev izjavil, da je vlada podala demisijo, nakar je 70 poslancev vladnega bloka, odnosno Demokratičeskega zgovora izjavilo, da nočejo dalje ostati v stranki, ako bi zopet bila sestavljena vlada iz istih oseb, toda brez generala Vlkova. Ta izjava pomeni konec vladnega bloka, ker so ostali poslanci demokratskega zgovora, ki jih vodijo ministri Burov, Dobošev-ski in Hristov, izjavili, da so odločno proti ministru vojske Vlkovu in da bi ne mogli podpirati vlade, v kateri bi sodeloval general Vlkov.

Sofija, 6. septembra, d. V noči od včeraj na danes se je kakih 70 poslancev, ki so pristaši vlade in prijatelji ministrskega predsednika, posvetovalo o političnem položaju. Poslanci so protestirali proti temu, da sta minister Burov in predsednik Sobranja Cankov nastopila v zadevi vojnega ministra; po tradiciji lahko samo vladar odloča, ali ostane v vladi. To naziranje se ujema s stališčem generala Vlkova, ki je izjavil, da bo sprejel odločitev kralja, nikakor pa se ne bo uklonil zahtevi Cankova in Burova, ki nimata pravice posegati v kraljeva pooblastila.

Sofija, 6. septembra (so.) Posvetovanja za sestavo nove bolgarske vlade se nadaljujejo. Kralj je sprejel v avdijenci radikale Kosturkova in socijalista Pastuhova.

Posvetovanja zunanjih ministrov Male antante v Ženevi

Enoten nastop Male antante. — Predlog za sklenitev balkanskega Locarna

Ženeva, 6. septembra d. Trenutno se vršijo tukaj med člani Male antante posvetovanja, katerim se glede na manjšinska vprašanja, ki se obravnavajo na zasedanju Društva narodov, in na optantsko vprašanje, pripisuje poseben pomen. Ta važna pogajanja so dala romunskemu ministrskemu predsedniku Bratianu povod, da je potoval v Montreux, kjer je dal romunskim zastopnikom nadaljnja navodila. Kakor zagotavljajo, so nameni Male antante samo defenzivni. Do sedaj se je bavila samo z madžarsko-romunskim optantskim sporom in manjšinskim problemom. V zvezi s tem je bilo sklenjeno, da bo predlagala za Balkan in srednjo Evropo neke vrste locarnsko pogodbo, kateri naj bi pristopili tudi Madžarska in Bolgarija. Obe državi pa zaenkrat nočeta slišati o tem.

Včeraj je sprejel francoski zunanji minister voditelje Male antante in sicer dr. Beneša, dr. Marinkovića in glavnega zastopnika Romunije Antoniadesa.

Ženeva, 6. septembra. Danes se je vršil v hotelu »Beaux Rivages« sestanek zunanjih ministrov Male antante. Udeležili so se ga dr. Beneš, dr. Marinković in dr. Petrescu.(?) Razpravljali so o enotnem postopanju v poedinih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Jugoslovenski stalni delegat pri Društvu narodov Fotić je priredil nocoj na čast delegacijam Male antante banket.

Jesensko zasedanje čsl. parlamenta

Včeraj je bilo otvorjeno jesensko zasedanje s hrupno debato o povišanju sladkornih cen. — Vlada povišanja ne priznava.

Praga, 6. sept. h. Poslanska zbornica se je popoldne sestala na prvo jesensko sejo. Na dnevnem redu so bila le nekatera manj važna vprašanja. Šlo je za zakonski osnutek, ki obravnava dekoracijsko obrt kot tapetništvo. Po kratkem referatu poročevalca so dvignili komunisti in socijalisti v debati o sladkornih cenah velik ropot. Dočim so komunisti vedno bolj ropotali, so ostali socijalisti mirnejši in so porabili priliko za dokazovanje, da današnja vladna koalicija brez socijalistov v širokih ljudskih množicah ne more zadovoljiti. Seja je trajali do 10. zvečer in je bila ves čas zelo živahna. Na koncu seje je podal socijalni minister msgr. Šramek v imenu vlade izjavo, da vlada sploh ne priznava povišanja sladkornih cen, ker gre večinoma za sladkor starega pridelka in je današnja podražitev mnogo višja, kot so jo sprva zahtevali tvorničarji sladkorja. Dočim so najprej zahtevali 90 milijonov kron odškodnine v obliki popustov pri davkih, zahtevajo sedaj od konsumentov najmanj 210 milijonov kron. Vlada bo zaradi tega ostro nastopila proti zvišanju sladkornih cen in upa, da bo sporazumno spravila vprašanje z dnevnega reda.

Zbornici je bil obenem predložen proračun za leto 1929. Proračun je zaključen z aktivom 35.534.482 Kč in predvideva 9.,569.907.596 dohodkov in 9.,534.373.114 Kč izdatkov. V proračunu so upoštevani tudi poviški plač za učitelje, v ostalem pa je skoraj popolnoma nespremenjen od lanskega.

Nadaljevanje splošne debate v Ženevi

Danes se bo vršila razprava o zopetni izvolitvi Španije v svet Društva narodov. — Italija in Madžarska grozita z izstopom, če ne bo rešeno optantsko vprašanje

Ženeva, 6. septembra s. Današno plenarno zasedanja je otvoril predsednik Zahle s sporočilom, da je svet Društva narodov Španiji zopet priznal pravico izvolitve. Predsednik je nato omenil brzojavko dr. Stresemanna, v kateri izjavlja, da se hoče takoj po okrevanju zopet udeležiti posvetovanj Društva narodov.

Nato se je nadaljevala splošna debata o delu Društva narodov. Kot prvi govornik je izjavil avstralski zastopnik Mac Lachlan, da ni dopustno, da bi se Društvo narodov skrivoma in po ovinkih preko mednarodnih pogodb vmešavalo v notranje zadeve poedinih držav, ki so njegove članice.

Za njim je govoril norveški ministrski predsednik Mowinckel, ki je naglašal, da naj bi se vedno več držav in tudi velesile podvrglo obligatornemu sodstvu mednarodnega razsodišča v Haagu. Na ta način bi bilo mogoče ojačiti meddržavno politično zaupanje. Govornik je zagotavljal, da ima sedanji mednarodni politični položaj še mnogo nedostatkov. Mogočne oborožitve na kopnem, v vodi in v zraku resno ogrožajo vzdrževanje miru.

Belgijski zunanji minister Hymans je naglašal veliko važnost sklepov svetovne gospodarske konference za gospodarsko obnovo Evrope. Posebno je naglašal, da nikakor ni na mestu pesimistično naziranje o političnih razmerah in o odnošajih med evropskimi narodi.

Ženeva, 6. septembra g. Na plenarni seji Društva narodov, ki je napovedana za jutri, bo padla odločitev o predlogu, naj se izjemoma takoj prizna Španiji zopetna izvolitev, kakor so predlagale Nemčija, Anglija in Francija, ki ga je sprejel tudi predsedstveni urad. Za splošno debato o letnem poročilu so se prijavili še trije govorniki, med njimi državni kancelar Müller-Franken. Ker se ne da sklepati, koliko časa bo zavzela debata o predlogu glede zopetne izvolitve Španije, še ni gotovo, ali bo lahko kancelar dr. Müller govoril že v petek dopoldne.

Ženeva, 6. septembra s. »Daily Telegraph« poroča, da bi dve državi članici, kar sta najbrže Madžarska in Italija, zapustili Društvo narodov, če bi svet Društva narodov zopet odgodil obravnavanje romunsko-madžarskega vprašanja.

Ženeva, 6. septembra (lo.) Posebna pravna komisija je prejela poročilo juridičnega odbora glede progresivne kodifikacije mednarodnega prava in je sklenila, da skliče mednarodno konferenco juristov leta 1929, ki bo razpravljala o pravnem položaju konzulov, o državni suverenosti nad obrežnimi vodami in o drugih aktualnih vprašanjih.

Amundsen izgubljen

Berlin, 6. septembra. (be.) V bližini mesta Tromsö so našli nove ostanke letala Lathama, iz česar se sklepa z gotovostjo, da se je Amundsen ponesrečil. Norveška vlada je sklenila, da se bo obhajal za Amundsenom spominski dan in da bo odkrita na njegovem domu spominska plošča.

Oslo, 6. septembra. g. V istih krajih, kjer so nedavno našli splav letala «Latham», so našli sedaj še druge ostanke nekega letala. «Krasin» se je ustavil na oporišču. Letalec Čuhnovski čaka ugodnega vremena, nakar bo zopet pričel iskati Amundsena in ostale pogrešance italijanske polarne ekspedicije.

Osemsto Monakovčanov na Bledu

Bled. 6. septembra d. Te dni je prispelo na Bled okoli 800 Monakovčanov. Nemški gostje so se pripeljali s posebnim vlakom. Izlet in bivanje na Bledu je aranžiral g. Siemer, znan prijatelj Jugoslavije in zlasti Slovenije. Monakovčani prirejajo v bližnjo in daljno blejsko okolico izlete in so vzhičeni nad lepoto Bleda samega in vse Gorenjske. Danes popoldne so se odpeljali v Poljče. Monakovčani so okupirali vsa na Bledu razpoložljiva prevozna sredstva. Izvoščki in avtomobili so bili okrašeni z zelenjem, pred nepregledno povorko vozil pa je vozil lojterski voz z domačo godbo in harmonikarji.

Povodom današnjega rodbinskega praznika je bilo na dvoru odlikovano večje število dvorskih žandarjev. Kralj se jutri zarana odpelje zopet v Krmo na lov.

Divjanje fašizma se nadaljuje

Trst, 6. septembra, g. Tajnik fašistične novinarske zveze je izključil štiri urednike «Edinosti», ker smatra njihovo ponašanje za protinarodno. Konfiskacijska komisija v Bariju je posvarila tri bogate veleposestniške milijonarje, ker niso obdelovali svojega posestva po fašističnih načrtih in s tem niso pomagali lajšati brezposelnosti.

Jugoslavija in Grčija

Ženeva, 6. sept. p. Zunanji minister dr. Marinković se je včeraj sestal z grškim zunanjim ministrom Karapanosom. Ker je to prvi stik med jugoslovenskim in grškim zunanjim ministrom pod Venizelosovo vlado, mu pripisujejo večjo važnost, kakor pa se običajno pridaje takim sestankom. V poučenih krogih se zatrjuje, da sta razpravljala o vseh aktualnih zadevah, ki se tičejo odnošajev med Grčijo in Jugoslavijo, kakor tudi o splošnem položaju na Balkanu, za katerega vlada po proklamaciji kraljevine v Albaniji še večje zanimanje tudi med zapadnimi velesilami. Doznava se, da je bilo na tem sestanku tudi govora o sklenitvi prijateljskega pakta med Grčijo in Jugoslavijo, ker namerava Venizelos utrditi položaj Grčije s sklenitvijo cele vrste takih paktov.

Vojaške letalske tekme

Beograd, 6. septembra. V proslavo današnjega rojstnega dne prestolonaslednika Petra se je vršil velik letalski miting, ki so se ga udeležili vsi zrakoplovni oddelki naše armade. Za tekmovalca je daroval kralj krasen pokal. Tekmovalo se je na progi Novi Sad, Beograd, Zaječar, Niš, Skoplje, Sarajevo, Zagreb, Novi Sad s pristankom v Skoplju in Zagrebu. Zmagal je major Dušan Radović s kapetanom Sondermajerjem kot spremljevalcem na letalu tipa Breguet XIX. Prevalil je pot v 6 urah, 28 minutah ter dosegel povprečno hitrost 219 kilometrov na uro.

Dražba ladjedelnice v Kraljevici

Kraljevica, 6. septembra. č. Ladjedelnica v Kraljevici, ki je bila 3. avgusta prodana na javni dražbi za 1,260.000 Din, je bila danes izročena kupcu, Jadransko - podunavski banki, ki je položila kupnino na sodišču. Konkurzni upravitelj dr. Pavelič je odklonil sprejem denarja in je vložil proti dražbi protest na banski stol v Zagrebu, češ, da je bila nepravilna. Generalni direktor Jadransko - podunavske banke Karamata je izjavil, da bo to postopanje konkurznega upravitelja le škodilo ladjedelnici in delavstvu, ki je bilo doslej na ladjedelnici zaposleno, ker bo s tem obrat še dalje ustavljen.

Izjemno stanje radi režimskega poslanca

Djakovo, 6. septembra. n. Vlada je proglasila v Djakovu izredne odredbe Vsi lokali in kinematografi morajo biti zatvorjeni ob 9. uri. Po mestu krožijo žandarji. Demokratski poslanec dr. Ivan Ribar je še vedno gost škofa Aksamovića in se nahaja v Djakovu.

Korošec razpušča občinske svete

Vrhpolje, 6. septembra. n. Zaradi demonstracij proti demokratskemu poslancu dr. Ivanu Ribarju, ki so se odigrale v Vrhpolju, je vlada razpustila občinski svet v Vrhpolju in imenovala komisarja. Isto je storila tudi v nekaterih okoliških vaseh. Vsled nasilnega postopanja vlade je zavladalo med prebivalstvom silno ogorčenje proti dr. Korošcu.

Herman Wendel v Splitu

Split, 6. septembra. n. Semkaj je prispel nemški publicist Herman Wendel, ki ostane nekaj dni v Splitu.

Upravna reforma v Italiji

Milan, 6. septembra. d. Mussolini utemeljuje v članku fašističnega mesečnika «Gerarchia» fašistično reformo pokrajinske uprave. Ta uprava bo v bodoče obstojala iz predsednika in pokrajinskega rektorata s predsednikom in rektorji. Upravnih organov v pokrajinah ne bodo volili, temveč jih bo neposredno imenovala vlada. Pokrajinski predsednik ima one pravice, ki jih daje zakon predsedniku pokrajinskega sveta in pokrajinskega zastopstva, rektorat pa bo v bodoče nadomeščal pokrajinski svet. Seje rektorata niso javne, njegovi sklepi pa se objavljajo. Mussolini pristavlja k napovedi te reforme, da ne gre za obliko, temveč za duh in zgodovinsko vsebino političnega reda. V sedanji italijanski zgodovini ni smatrati izvršilne oblasti za nesamostojno orodje zakonodajne oblasti. S tem je iz fašističnega državnega prava končnoveljavno izginilo ponižanje vlade za popolno izvršilno oblast, do česar je v 18. stoletju privedel revolucijonarni pokret. Sedaj zastopa fašistična vlada osebnost države in ni več zavisna od svobodne volje parlamenta.

Javni in privatni nameščenci so plačali letos 50 milijonov več davka kakor lani

Vedno nove lovorike v vencu klerikalnih zaslug in uspehov. — V času, ko pojejo klerikalci slavospeve »omiljenemu« davčnemu vijaku, vsi davki horendno naraščajo

Odmev strahovitih številk in podatkov o lani vplačanem ročnem davku v Sloveniji in v Srbiji se še ni polegel in že prihajajo nove številke na dan, ki so še groznejše in strahovitejše, ker vodijo tudi najelementarnejše principe socijalne in gospodarske politike ad absurdum.

O ročnem davku je ugotovljeno, da je lani Slovenija plačala blizu 17 milijonov in da je razmerje vplačanega davka v Sloveniji in Srbiji v primeri s številom prebivalstva kakor 24 proti 1, to se pravi, da odpade na enega Slovenca štiriindvajsetkrat toliko ročnega davka kakor na enega Srbijanca. Ta pušeljc si pač lahko vtakne za klobuk slovenski »socijalni« minister dr. A. Gosar.

Omeniti je treba, da je **ročni davek enoten za vso državo že od l. 1925, in da zato ne more biti izgovorov, da se ta davek pobira v Sloveniji po drugačnih merilih kakor v Srbiji.** Kljub temu pa si je upal klerikalni voditelj Ogrin pred zbranimi obrtniki in pred vso javnostjo zatrjevati, da je »davčni vijak v Sloveniji v zadnjem času precej popustil«.

Pred seboj pa imamo številke, ki so še hujše od onih glede ročnega davka. V beograjskem »Privrednem pregledu« čitamo podatke o davkih, vplačanih v prvi polovici letošnjega leta. Na druge vrste davkov se še povrnemo, danes pa naj opozorimo pred vsem na davek na plače javnih in privatnih nameščencev, na takozv. uslužbenski davek.

Uslužbenski davek je predviden v proračunu za letošnje prvo polletje z 51 milijoni dinarjev. A, kaj menite, koliko je vrgel? **Nič manj kot 85 milijonov, torej 33.7 milijonov več kakor je bilo v proračunu določeno.**

Če pa primerjamo letošnji donos tega davka z donosom v prvi polovici lanskega leta, dobimo tole presenetljivo sliko:

	l. 1928	l. 1927
javni nameščenci	48.3 mil.	27.7 mil.
zasebni in samoupr.	36.7 mil.	6.7 mil.
Skupno	85.0 mil.	34.4 mil.

To pomeni povišanje za 50.6 milijonov dinarjev v pol leta. V odstotkih izraženo sta javni in zasebni nameščenec letos v prvi polovici leta plačala 60 odstotkov več uslužbenskega davka kakor lani v istem času.

Odkod prihaja ta ogromna diferenca? Ta uslužbenski davek je bil v letošnjem prvem polletju pobran po dveh davčnih zakonih, oziroma davčnih stopnjah. Od 1. januarja do 31. marca je bil pobran po določilih finančnega zakona za l. 1927-28, od 1. aprila pa do 30. junija pa po novem, izenačenem davčnem zakonu. Povišanje izhaja deloma od poostrenega izterjevanja, največ pa od povišanih davčnih stopenj novega davčnega zakona. **50 milijonov dinarjev več je bilo letos pod klerikalno vlado iztisnjenih iz bednih javnih in zasebnih nameščencev.** 50 milijonov so morali odtrgati iz ust svojih rodbin, ki že itak ne vedo, kako naj se prežive od prvega do prvega. 50 milijonov je požrla davčna blagajna in jih odtrgala nameščencem, ki so s tem postali za 50 milijonov slabeši konzument po naših mestih in trgih. Potem se čudi trgovina in obrt, odkod nazadovanje konzuma in kako to, da pada kupna moč delovnih stanov.

IV. manjšinski kongres

Istočasno z zasedanjem Sveta in plenuma Društva narodov so se sestali te dni v Ženevi zastopniki politično organiziranih narodnih manjšin. Na njihovem kongresu je zastopanih 14 različnih narodnosti iz 12 držav in smatrajo se za glasnike 35 milijonov ljudi, pripadajočih narodnim manjšinam.

Da istočasnost zasedanja Društva narodov in manjšinskega kongresa ni slučajna, je precej jasno, še posebno pa, ako se vzame v pretres, da je veljala za najvažnejšo točko dnevnega reda na manjšinskem kongresu razprava o tem, kako stališče naj zavzamejo narodne manjšine napram Društvu narodov. Zastopniki manjšin so hoteli napraviti čim močnejši vtis na predstavitelje držav, zbrane v veliko mednarodno organizacijo.

Manjšinski kongres se je zaključil in njegovo delo je za enkrat končano. Napram Društvu narodov je zavzel precej ostro stališče, kritiziral njegovo majhno brigo za manjšinske probleme, naglašajoč, da se važnost manjšinskih vprašanj v Ženevi zelo podcenjuje in da se ne premotriva z ono brigo, kakor bi zaslužilo. Specijalno je izrazil manjšinski kongres svoje nezadovoljstvo nad tem, da se je v krogih Društva narodov določil za naslednika Norvežana, gospoda Colbana, ki je bil doslej direktor manjšinskega oddelka v generalnem tajništvu, Španec Agvir de Carzer; manjšinski zastopniki so naziranja, da španski diplomat ne more biti dober vodja takemu oddelku, ker je Španija napram manjšinskemu vprašanju, s katerim ima praktično opraviti v katalonskem gibanju, močno konservativna in povsem odklanjajoča.

Dalje je posvetil manjšinski kongres največjo pozornost razmotrivanju, kako naj bi se uredile norme kulturne avtonomije, ki predstavlja po danes prevladujočem naziranju v manjšinskih krogih poglavitno možnost manjšinskega udejstvovanja. To vprašanje se tiče hkrati odnošajev med manjšinami in državo, ki ji manjšina pripada po svoji kulturni, odnosno etnični sorodnosti. To je točka, ki se tiče v prvi vrsti nemških narodnih manjšin, saj smatrajo ravno Nemci kulturno avtonomijo za poglavitno vsebino manjšinskega stremljenja.

Poglavitno delo dosedanjih štirih manjšinskih kongresov je bilo, da se je storilo vse, s čimer naj bi se Evropa prepričala o važnosti manjšinskega problema za konsolidacijo in mir našega kontinenta, dalje pa, da bi se svet uveril, kako se giblje manjšinsko gibanje na legalnih osnovah in deluje samo z legalnimi sredstvi. Zato sprejema organizacija narodnih manjšin samo legalne zastopnike manjšin, ki morajo biti njihovi legalni zastopniki in spričo tega n. pr. ne sprejemajo emigrantov, prav tako tudi ne reprezentantov, ki delujejo zoper teritorijalno politično celotnost obstoječih držav. Vidi se tedaj, da se narodne manjšine, ki določajo smer in taktiko organizirani manjšinski politiki, sistematično ogibljejo vsega, kar bi moglo kompromitirati njihovo delo in vzbujati pri vladah nerazpoloženje. Pač pa se manjšinski zastopniki vneto postavljajo zoper one kroge pri Društvu narodov, ki smatrajo narodno asimilacijo za vodilno misel državne politike napram manjšinam, kar je svojčas povsem odkrito izjavil na primer grški vnanji minister Politis.

S taktičnega stališča je taka manjšinska politika edino pravilna in samo po tej poti je mogoč napredek v tretiranju manjšin. Ali mora se priznati, da vsebujejo manjšinska stremljenja obilo drugih problemov, ki komplicirajo reševanje in vzbujajo nezaupanje ter povzročajo, da mnoge države ne upoštevajo želja in prizadevanja manjšinskih zastopnikov.

Celjski občinski svet

Celje, 6. septembra.

Pred prehodom na dnevni red današnje seje se je župan spominjal v toplem nagovoru smrti voditelja hrvatskega naroda Stjepana Radića. Občinski odborniki so njegov govor poslušali stoje.

Večina zadev, o katerih so poročali referenti raznih odsekov, so manjše važnosti. Za splošno stanovanjsko akcijo, ki se združi z delavsko stanovanjsko akcijo, najame občina pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani posojilo v znesku 1.5 milijona Din po 8 % proti zastavitvi občinske davčne moči. Borzi dela, ki se preseli v lastno hišo, se zagotovi v obliki najemnine letna podpora v znesku 12.000 Din.

Stroške za razsvetljavo na obrtno - nadaljevalni šoli prevzame mestna občina. Odklonjene pa so bile prošnje Trgovske akademije, Jugoslovenskega zimskosportnega saveza ter ekskurzijskega fonda tehnikov ljubljanske univerze za podpore. Prav tako je bil odklonjen Sokolskemu društvu v Celju odpis veseličnega davka. Ker v proračunu za tekoče leto ni kritja, je bila odklonjena nadalje tudi prošnja Glasbene Matice za povračilo izdatkov za električno napeljavo in Dramatičnega društva za odpis 1500 Din za drva.

Občina bi morala iz kaldrminskega fonda že davno dobiti 683.000 Din, toda finančna uprava zadevo vedno znova zavlačuje, ceste pa, ki bi se morale s tem denarjem popraviti, že razpadajo in so v naravnost desolatnem stanju. V času, ko je obstojala celjska carinarnica, se je nabralo na kaldrmini 2 milijona 347.000 Din, ki jih pa pri naših gospodarskih razmerah in pri **zapostavljanju prečanskih krajev celjska občina brškone ne bo nikoli dobila.**

Rešenih je bilo več prošenj za sprejem v občinsko zvezo. Celjski živinski in konjski sejmi vedno bolj pešajo. Na predlog tržnega in obrtnega odseka naj bi se ob nedeljah pred sejmom napravila večja reklama s primernimi razglasi.

Referent stavbnega odseka poroča o oddaji del pri novi stavbi na prostoru hotela «Pri kroni». Razpisana zidarska in tesarska dela je dobil stavbenik Kališnik za 1 milijon 48.000 Din, tesarska pa stavbenik Vinko Kukovec za 158.000 Din. Kališnik se je moral z reverzom obvezati, da bo stavba do zime pod streho, do junija pa popolnoma gotova. Stavbna dela bo nadzoroval mestni inženjer Pristovšek. — V sosvet za določanje fasad in barv pri stavbah v mestnem območju so bili izvoljeni gg. dr. Kalan, Hohnjec in dr. Ogrizek.

Končno je poročal še referent socijalnopolitičnega odseka obširno o novi stanovanjski akciji za zidanje enostanovanjskih hišic na Spodnjem Lanovžu. Doslej se je javilo 12 resnih reflektantov. Seja je bila zaključena ob 8. zvečer.

Iz letalskega sveta

Pariz, 6. septembra (pa) Francoski ministrski svet je sklenil ustanoviti posebno letalsko ministrstvo.

Washington, 6. septembra s. Danes je bil objavljen izid razpisa mornariškega departementa za gradnjo dveh vodljivih zrakoplovov Zeppelinovega tipa, ki bosta imela 6 in pol milijona kubičnih čevljev vsebine.

Ohio, 6. septembra. g. Izmed 38 malih letal, ki so včeraj startala v Newyorku pri zračni tekmi preko ameriškega kontinenta v Los Angeles, je 30 doseglo prvo etapo v Kolumbusu. 6 letal je moralo spotoma pristati. Davi bi morala startati iz Newyorka velika letala, ki jih je bilo prijavljenih 21. Start je bil zaradi dežja in viharja odgoden.

Naši kraji in ljudje

Proslava rojstnega dne prestolonaslednika Petra

Ljubljana, 6. septembra

Šesti rojstni dan prestolonaslednika Petra je Ljubljana proslavila na svečan način. Z vseh javnih poslopij so bile razobešene zastave vihrale so tudi z mnogih zasebnih hiš Snoči je artiljerija na ljubljanskem gradu oddala 21 topovskih strelov. Danes ob 5. so ponovni streli že na vse zgodaj oznanjali prestolonaslednikov rojstni dan Ob 9 se je vršila v pravoslavni kapeli slovesna služba božja ki so se je udeležili zastopniki oblasti in vojaštva ter člani pravoslavne občine

Ob 10 je služil slovesno službo božjo v stolnici knezoškof dr. Jeglič ob navzočnosti oficirskega zbora, velikega župana konzularnega zbora, narodnih dam, predstavnikov javnih uradov in zastopnikov društev Po maši se je vršila po Bleiweisovi cesti slavnostna parada Vse čete so defilirale pred diviziiskim generalom Nedićem ki se je ustavil s svojim spremstvom na križišču Bleiweisove in Aleksandrove ceste. Defile ki je prav lepo uspel, je trajal nad pol ure Zvečer se je vršila po mestu bakljada z vojaško godbo.

Zborovanja KDK v mariborski oblasti

V soboto 15. t. m. ob pol 20. se bo vršilo zborovanje KDK v dvorani Narodnega doma v Mariboru. Govorili bodo narodni poslanci gg. dr **Kramer Pucelj, dr Pivko** ter en **hrvatski poslanec.** Vsi somišljeniki in prijatelji KDK iz Maribora in okoliških občin se že danes opozarjajo na ta zbor, da se ga mnogobrojno udeleže!

V nedeljo 16. t. m. bosta dva velika zbora KDK na Dravskem polju, in sicer ob 8. zjutraj v prostorih g. Žela v **Št. Janžu** in popoldne ob 14. pri »Jugoslovanu« v **Račah.** Na obeh zborih bosta poročala narodna poslanca gg. **Pucelj** in **dr. Pivko.**

V nedeljo 9. t. m. ob 10. dopoldne bo okrajni zaupniški zbor KDK v **Murski Soboti,** popoldne ob 14. pa istotako okrajni zbor zaupnikov za dolnjelendavski okraj v dvorani »pri Kroni« v **Beltincih.** Na obeh zborih bodo poročali: narodni poslanec **dr. Pivko**, bivši minister **dr. Kukovec,** oblastni poslanec **dr. Odič** in drugi.

Ostanki † Vladimira Topolovca najdeni

Kakor povzemamo iz turistovske knjige na Kredarici se je posrečilo dne 27 avgusta našim odličnim alpinistom gg Joži Čopu z Jesenic, Mihi Potočniku iz Belce pri Mojstrani in dr Stanku Tominšku iz Ljubljane, najti z nemške odnosno bavarske smeri po prečkanju v desno pristop v »Črni graben« triglavske severne stene, ki hrani truplo l. 1924 ponesrečenega abiturijenta Vladimira Topolovca. S silnimi napori so se plezalci spustili z desnega stebra severne stene do police, kjer je po 500 m globokem padcu obležalo truplo ponesrečenca. Izpod skal in peska, ki so ga v lanskem letu nanosili plazovi, so izkopali nekaj kosov Topolovčeve obleke nahrbtnika in pas. Ostanki trupla so po vsej priliki že razpadli in so zakopani pod peskom. Rešilna eksedicija ki se je bila takrat sicer takoj po nesreči odpravila v steno, je skušala od zgoraj zavzeti »Črni graben«, a se je morala zaradi previsov in nad 100 m strmih in izpranih sten vrniti, ne da bi dosegla svoj namen.

Omenjena trojka je preplezala desni steber, to je oni del severne stene, nad katerim so preizkušali svoje zmožnosti in si lomili zobe že nekateri najboljši nemški alpinisti, od lanskega leta pa tudi nekateri Slovenci in ki je veljal po vseh neuspelih poizkusih za neprehodnega Po 26-urnem izredno težkem plezanju so naši vrli planinci izstopili levo od Bovškega snega (Zaplanje) tik ob Kugyjevi polici. Svoj uspeh so kronali s tem da so krstili novo smer za gorenjsko smer Z zanimanjem pričakujemo podrobnega poročila o tem pomembnem alpinističnem dogodku v »Planinskem vestniku«

Nasilje na nasilje

Z belimi zastavami so prihajali laški »zmagovalci« po končani vojni v naše primorske kraje in s posebnimi slovenskimi razglasi so obetali našemu narodu vse dobrote vse svoboščine, kakor jih ni užival nikdar prej Obetali so da se bo spoštoval naš jezik v vsem javnem življenju, da bo imel več narodnih šol kakor jih je kdaj imel, da se bo na vse mogoče načine skrbelo za njegovo duševno in telesno blagostanje.

Danes ko ni še minilo deset let po teh obljubah pa je pohojeno v blato zatrto, uničeno vse kar je bilo našega Nasilje je sledilo nasiliu, drugo huiše od drugega, in zdaj segajo še po zadnjih utrinkih našega narodnega življenja tam doli Tržaški prefekt in tržaški provincijalni fašistični tajnik sta potovala v Rim k samemu Mussoliniju da sta izprosila dovoljenja za zatretje naših slovenskih in hrvatskih listov na Primorskem Izprosila sta si ga in dan po njuni vrnitvi iz Rima je bila že dana smrtna obsodba za tržaško »Edinost« kateri pa bodo brez dvoma sledili v najkrajšem času tudi še ostali štirje politični listi: »Goriška Straža« »Mali List« »Istarska Riječ« in »Pučki Prijatelj« kajti fašistovski tisk je že začel hujskati oblasti naprje češ naj pazijo da zatretje »Edinosti« ne bo prinašalo dobička kakemu drugemu slovanskemu glasilcu«. Obeta se torej smrt tudi njim In ker je bilo podobnega hujskanja tudi že proti nepolitičnemu »Ženskemu Svetu« je jasno, da je tudi njemu in njegovemu hrvatskemu tovarišu »Vezu« določena ista usoda

Torej konec vsega, popolno zatretje tudi še zadnje iskrice naše narodne prosvete polmilijonskega našega naroda! Treba je le še da vzamejo bič in poženo naš narod z njegove rodne grude kolikor ga ne bo poginilo v njihovih ječah in v konfinaciji. Potem bo vse mirno v novih pokrajinah

Tako mislijo oni, taki so njihovi naklepi Toda mlad krepak, žilav narod kakor je naš se ne ubija tako zlahka in kar je le v naših močeh bomo storili da se fašistični naklepi ne uresničijo. Vse kar moremo in zmoremo, mora biti odslej posvečeno ohranitvi našega življa pod laškim jarmom Vse njemu v pomoč! Zato pa dokažimo že takoj jutri ko priredi naša »Jugoslovenska Matica« svoj »zatiranih bratov dan« kako resen nam je ta sklep in naklonimo ji s kar najobilnejšimi prispevki kar najizdatnejša sredstva v njene narodnoobrambne namene, za naše zatirane brate!

DANES OTVORITEV ZIMSKE SEZIJE!

Oboževani ljubavni par

Vilma Banky in Ronald Colman

v velefilmu ljubavi in naravnih krasot

Razpaljene strasti

(Barbara — roža pustinje)

Vihar v puščavi. — Gigantski načrt. — Ogromna reka v puščavi. — Iskrena ljubav dveh mladih src. — Napad v vražjem sedlu. V raju novega življenja.

Nizke cene! Lepa vsebina! Najboljša godba!

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Hitite in preskrbite si takoj vstopnice osebno ali telefonično za

Telefon 2124. **Elitni kino MATICA.**

Kulturni pregled

Novačanov »Herman Celjski«. V petek 7. t. m. vprizori dramsko gledališče v Ljublj. mogočno Novačanovo historično dramo **»Herman Celjski«**, ki jo zaradi bogastva snovi, dramatičnosti dejanja, slikovitosti prizorov in krepkega, kamenitega sloga soglasno prištevajo med najmočnejša dela slovenske dramske literature in ki je zaradi svoje izredne oderske učinkovitosti že lansko sezono nadmerno zanimala občinstvo. Nasolvno vlogo celjskega trinoga igra g. Levar, ostale večje vloge pa so v rokah gg. Marije Vere, Nablocke, Mire Danilove, Skrbinška, Kralja, Gregorina, Pečka in Jana. Režija: prof. O. Šest. Scenično glasbo je zložil Slavko Osterc. Začetek ob osmih, konec po 11. uri.

Tolstoj na sporedu zagrebške drame. Zagrebška drama vprizori dne 10. t. m. povodom stoletnice rojstva L. N Tolstega dramo **»Živi mrtvec«.** Pred predstavo bo predaval o Tolstem in njegovem življenju književnik dr. Milutin Ciglar-Nehajev.

Kalman: Čardaška kneginja. Na praznik, v soboto 8. t. m igrajo v dramskem gledališču ob treh popoldne Kalmanovo opereto **»Čardaška kneginja«** z gospo Poličevo in g. Drenovcem, Pečkom in Povhetom v glavnih vlogah. Režija g. Povhe. — Zvečer ob osmih se ponovi Maeterlinckova pretresljiva drama »Stilmondski župan« z g. Levarjem v glavni vlogi in v režiji g. Cirila Debavca

V nedeljo, dne 9. t. m. se igra v ljubljanski drami ob 3 pop. »Dabri vojak Švejk«, zvečer ob osmih pa izvrstna Nedbalova opereta »Poljska kri«.

Gostovanje mariborskega Narodnega gledališča Po lepem moralnem uspehu, ki so ga dosegli člani mariborskega gledališča z zabavno in duhovito komedijo »Ognjenik« ob priliki počitniškega gostovanja po Sloveniji, bodo gostovali člani še drevi ob 8. v Ljutomeru, jutri v Poljčanah in v nedeljo v Konjicah.

Gostovanja ljubljanske opere v Mariboru se bodo vršila od časa do časa. Ker bo prišel vedno zelo velik aparat na gostovanje (solisti, zbor in orkester, deloma tudi ljubljanske dekoracije) bodo za ta gostovanja veljale zvišane cene, mariborski gledališki abonenti pa bodo imeli popust. Prvo gostovanje bo menda že meseca oktobra in se uprizori po vsej priliki prekrasna Smetanova opera »Dalibor«.

Josip Rijavec gostuje te dni v Beogradu, odpotuje v drugi polovici septembra zopet v Berlin, kjer nastopi okrog 20. t. m. pri krstni predstavi Verdijeve opere »Don Carlos«.

Lov za komunisti se nadaljuje

Ljubljana, 6. septembra

Zaslševanje zaprtih ljubljanskih komunistov bo te dni končano, nakar jih bodo izročili sodišču. Baje je zbrala policija mnogo materijala, ki bo poslužil za nov velik proces V zaporih se nahajajo od prvotno 33 aretiranih: inž Dragotin Gustinčič, Mi.ko Jerič, Franc Wankmüller, Anton Kolešar Konrad Kovač Anton Krašna, Ivan Škrabelj in Pavla Kuštrinova.

Kakor smo informirani, so policijske in žandarmerijske oblasti po strogo rezervatnem nalogu izvršile od nedelje do danes hišne preiskave v vseh slovenskih delavskih revirjih. Posamezne komuniste, pri katerih so se nadejali posebno obtežilnega materijala so patrulje v navzočnosti županov ali občinskih odbornikov presenetile ponoči ali zgodaj zjutraj, jim prebrskale vse spise in knjige ter zaplenile vse, kar količkaj diši po komunizmu odnosno boljševizmu Posebno vestno so se izvršile preiskave v rudniških revirjih TPD tako v Trbovljah na Senovem in pa v Zagorju, odkoder se je baje najbolj širila tajna komunistična propaganda Večina onih, pri katerih so orožniki izvršili preiskavo, pa doslej še ni bila aretirana.

Med delavstvom je seveda zaradi ukrepov notranjega ministrstva, ki so se istočasno izvršili po vsej državi, zavladalo razburjenje temboli ker se od strani posameznih uradnih organov širijo gorostasne govorice, da se je iz Rusije vtihotapilo v našo državo mnogo boljševiških agentov, katerih naloga je bila, da organizirajo jugoslovenske komuniste za teroristično akcijo z atentati na vodilne politične osebnosti in povzročijo popoln plemenski razdor in vseobčo zmedo

Čulemo, da nekaterim faktorjem ni bilo všeč, da je »Jutro« prineslo poročilo o najnovejših persekucijah delavstva Tudi mi menimo da bi bilo mnogo bolje, ako bi ljubljansko glasilo notranjega ministra dr Korošca pojasnilo čemu zopet lov za razkritji »zarot« in za »sumljivo« literaturo.

Od paviljona do paviljona po razstavi

Na pokrajinski razstavi je bilo kakor zadnje dni tudi včeraj zelo živahno. Izvršile so se vse priprave za današnjo otvoritev perotninarske razstave in kompletne razstave kuncov, ki obeta biti izredno zanimiva. Na to razstavo opozarjamo kmetovalce, ki želijo zboljšati odnosno obnoviti pasmo svoje perotnine, kajti prišli bodo lahko v neposreden stik z rejci čistokrvnih pasem za eventuelno poznejšo dobavo jajc za valjenje.

Včeraj je bilo na razstavišču tudi mnogo vojakov. Ker je za vojake ljubljanske garnizije, ki so doma večinoma iz južnih krajev naše države, velikega vzgojnega in poučnega pomena, da si ogledajo razstavo, je velesejmska uprava ponudila dravski divizijski oblasti prost vstop za vojake pod vodstvom oficirjev.

Tudi velesejmski del razstave letos prav dobro uspeva. Tvrdke, ki prodajajo materijal za radio-naprave so že skoro razprodale svoje zaloge. Kupčije gredo tudi v kmetijskih strojih.

Vinska razstava

Ta oddelek v kmetijskem paviljonu G prekaša s svojo lepo zbirko raznih vin (preko 90 vrst) iz vse Slovenije tudi po obsegu prejšnje, na velesejmu prirejene vinske razstave. Osobito Dolenjci so letos pokazali, da morajo tudi oni nekaj nuditi, kar vsakega obiskovalca, ki dolenjskih vinorodnih razmer ne pozna, kar preseneti.

Tako se n. pr. Ulmov (Klevevž) rulandec ter Lazarinijev muškatelec in bizeljski traminec kosajo z izbornimi štajerskimi vini. Ljubitelji dolenjskega cvička in dolenjske žametne črnine pa pridno koketirajo in segajo po cvičkih iz Gadove peči (Gregič) iz Zajčkerja (L. Bučar) iz Spečna pri Mokronogu (I Deu), iz Trške gore (Bon) z belim pleterskim (Kartuzijanci), trškogorčanom (Sušnik A.), zadraščanom (F. Zupančič), s spečnarjem (I. Deu), bojničanom (Ulm in Karlovšek), dočim je grmska kmetijska šola razstavila kolekcijo svojih vin iz Trške gore, med katerimi se odlikujejo posebno traminec, beli burgundec in portugalka.

Od štajerskih razstavljalcev so največ razstavili (10—15 vrst) Clotar Bouvier iz Gornje Radgone, Pugel & Rozman, iz Maribora, Vinarska šola v Mariboru in Osterberger F. iz Ptuja, in sicer razne vrste renskega in laškega rizlinga, dišečega in navadnega traminca, izvrstnega muškatnega silvanca, belega in rdečega burgundca, navadnega in izbranega mozlerja, silvanca, portugalke, oranžarce in druge. Clotar Bouvier še posebej 4 vrste šampanca, belega in roza, ki se toči prav tako kakor vsa druga vina tudi po kozarcih.

Manjše, tudi izbrane zbirke raznih finejših buteljskih in namiznih vin, so razstavili J Pfrimer iz Maribora, Franjo Canjko iz Slovenjgradca, Vladimir Vošnjak iz Slov Bistrice, Emil Blas iz Sv. Barbare, Osrednja vinarska zadruga iz Maribora, Križniška uprava v Vel Nedelji in dr.

Obiskovalci si lahko izberejo poljubno vrsto iz predloženih cenikov. Zaloge se pa vidno krčijo, zato naj si vsak, ki hoče res kaj dobrega zavžiti, nekoliko požuri, da ne pride prepozno. Cenilna komisija je klub svoji strogosti odlikovala nekatera vina tudi s srebrnimi in zlatimi kolajnami

= **Dobava mesa.** Komanda mariborskega vojnega okruga v Mariboru razglaša, da se vrši dne 12. t. m. ob 11. dopoldne druga javna ustmena licitacija glede nabave mesa za mariborsko garnizijo za čas od 1. oktobra 1928 do 31. marca 1929 Količina nabavljenega mesa znaša na dan okrog 750 kg. Natančnejši pogoji so na vpogled v pisarni vojnega okruga v Mariboru.

Vrtnarska razstava

Tudi letos so nas vrtnarji s svojo razstavo prav prijetno presenetili. Niso sicer več razstavili, pač pa so letos pokazali, kako je mogoče z malimi stroški in z malo vrstami doseči v skupinah velike dekorativne efekte. Da, naši vrtnarji so se modernizirali in gredo za svojimi vzori v inozemstvu po novi poti v arhitektonsko smer. Že Pavel Šimenc, naš spretni pokopališki vrtnar, nam je takoj ob vhodu pokazal, da je mogoče doseči tudi z živobarvno begonijo semperflorens prav resnobno, grobovom primerno nastrojenje. Grob sam je sicer aranžiran še precej pod pritiskom naročnikov, torej po okusu ljubljanske publike, okolico je pa vrtnar uredil po svoje tako, kakor bi morali biti grobovi po njegovem okusu. Občinstvo se bo samo na lastne oči preverilo, da so za grobove premalo resne igračkaste preproge iz raznih pisanih rastlin. Razstavljalčev fini okus za barve pa zlasti očitujejo njegovi venci v temnih barvah in enobarvni aranžmani, kjer se barva preliva le v nežnih odtankih.

Kaj je mogoče doseči tudi z najcenejšimi enoletnimi cvetlicami, pa vidimo na lepem rondeau s pritlikavimi astrami najintenzivnejših rdečih in modrih barv. Kdaj nas bo končno že uprava naših mestnih vrtov razveselila s takimi cenenimi, za enolično zelene parke pa naravnost prepotrebnimi pestrimi skupinami.

Še bolj v širino je šel Anton Ferant, ki je sploh najmodernejši med našimi vrtnarji. Iz velikih skupin raznih begonij semperflorens in dekorativnega zelenja, ki je odlično kultivirano, kakor ves njegov bogati materijal, je uredil nad vse mirno in elegantno učinkujoč vrt, ki naj bi služil za vzgled našim vrtnarjem zlasti pri ureditvi vrtov pred novimi stavbami. Ob robu je pa razstavil in z največjim smislom za harmonijo barv porazdelil niz najnovejših in najlepših dalij vseh vrst, da pač noben ljubitelj cvetlic ne bo prišel v zadrego pri izbiri.

Skoraj same dalije, cele rastline v loncih namreč je pa združil v impozantno špecijalno razstavo ambicijozni Franc Herzmansky pred ozadjem, ki ga je naslikal gledališki slikar gosp. Skružny tako, kakor ga zna le ta preizkušeni sijajni dekorater. Venci in šopki iz samih dalij pričajo, da je dalija v rokah spretnega strokovnjaka najhvaležnejša tvarina neomejenih mogočnosti za vse zahteve razvajenega občinstva.

Vrtnarji se upravičeno in s ponosom lahko zavedajo, da niso samo, kar se obrti tiče, na višku, temveč da so tudi v prvi vrsti vzgojni faktor v estetskem oziru. Naše čestitke so iskrene in zasluženе.

Mlekarska razstava

Udeležba sirarn in mlekarn na letošnji Kmetijski razstavi je precejšnja, kar je znamenje vedno večjega zanimanja od strani naših mlekarskih organizacij. Tudi kakovost sira in masla je letos pri posameznih mlekarnah nekoliko boljša, v splošnem pa je treba povdarjati, da so sirarne poslale na razstavo premlado blago, zaradi česar je splošna kvalifikacija baš glede na nedozorelost sira slabejša nego je bila lani. Priporočati je sirarnam, da si prihodnje leto za tako razstavo prihranijo večje število starejšega, dobro zorenega sira, da bo lahko ocenjevalna komisija dognala zboljšanje našega v splošnem zelo dobrega izdelka. Ocena sira je izpadla v splošnem tako, da spada med prvovrstno blago **sir iz Logatca, potem Blok pri Cerknici od Osrednjih mlekarn in Mlekarske družbe v Češnjici.** Ocenitev podrobnosti se objavi pozneje. Glede masla je omeniti, da je prvo larilo odnesla **Osrednja mlekarna,** da imamo pa tudi med drugimi mlekarnami izvrstno blago, ki se lahko kosa z najboljšim čajnim maslom lanske vrste. Omeniti je še, da je razstavljeni sir popolnoma razprodan in da so morale sirarne za nadrobno prodajo, ki se je letos prav lepo razvila, dobiti novo blago.

Proslava 25letnice „Zgodovinskega društva“

Maribor, 5. septembra.

Pri popoldanskem strokovnem zborovanju v čitalnici Študijske knjižnice se je zbralo nad petdeset naših znanstvenih delavcev. Predsedoval je vseuč profesor g. dr. M Murko, za njegova namestnika sta bila izvoljena g. dr. Hoffiler in Drobnjaković Predavala sta gg. dr. Mol o ureditvi arhivov in dr. Travner o pomenu in delokrogu pokrajinskih muzejev ter se je prečital referat zadržanega dr Steleta o varstvu spomenikov. Debate so se udeležili med drugimi dr. Milko Kos, dr. Dolenc, dr Hoffiler, prof Filić, dr Lukman, dr. Fr. Kotnik V svrho realizacije stavljenih zahtev, ki so predpogoj nadaljnemu smotrenemu in uspešnemu delu na zgodovinskem polju, so se sprejele tri resolucije, s katerimi se poziva minister prosvete in skupščinski klubi, da čim preje omogočijo predložitev in sprejem tozadevnih zakonov

Zvečer se je vršil v hotelu Meran banket na čast povabljenim gostom.

V ponedeljek zjutraj se je okrog petdeset udeležencev pod vodstvom predsednika dr. Kovačiča odpeljalo z avtobusi v Ptuj, da si ogledajo tamošnje zgodovinske znamenitosti. Ustavili so se pred obema mitrejema na Hajdini, kjer jih je v imenu ptujskega Muzejskega društva pozdravil g. ravnatelj dr. Komljanec, znanstveno vodstvo pa je prevzel g. dr. Abramić.

Po pozdravu na ptujskem mestnem magistratu po županu g. Brenčiču in govoru g prof dr Kovačiča se je vršil ogled ptujskega muzeja v novih muzejskih prostorih v bivši dominikanski vojašnici, ki jo je mesto v ta namen kupilo. Ptujsko mesto ima sedaj znamenitost prve vrste — muzej v muzeju, ki bo po popolni ureditvi privlačna točka za naše in inozemske učenjake.

Popoldne so si gostje ogledali znamenitosti Herbersteinovega ptujskega gradu z domačim muzejem iz staroslovenskih grobov, in potem tudi za umetnostno zgodovino važni minoritski samostan.

Zvečer so bili udeležniki proslave gostje ptujskega mesta Iz govorov odličnih znanstvenikov, kakor dr. Kovačiča, dr. Dolenca, dr. Kotnika, dr. Abramiča, dr. Hoffilerja in dr. Murka je zvenelo odkritosrčno priznanje ptujskemu mestu in njegovemu muzejskemu društvu za velike zasluge, ki sta si jih pridobila z iskanjem in vzornim varstvom svetovno znanih izkopin.

V ponedeljek je došla tudi zgodovinskemu društvu kraljeva zahvalna brzojavka z Bleda.

Tako so potekli lepi slavnostni dnevi mariborskega Zgodovinskega in Muzejskega društva in se umaknili novemu delu v drugem četrtstoletju.

NOGAVICE

Najboljše najtrajnejše, zato najcenejše!

13

Film, ki ga ne morete pozabiti!

Zato pridite in oglejte si čudovito lepo filmsko delo

Vstajenje

Umotvor po slavnem romanu nesmrtnega L. N. TOLSTEGA.

V glavnih vlogah

Dolores del Rio

in

Rod la Rocque

ki na nepozaben in pretresljiv način predstavljata **prerod dveh človeških duš!**

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Najnižje ljudske cene!

KINO IDEAL.

Žegnanje z noži, koli in boksarji

Sv. Križ, 5. septembra.

Med nekaterimi našimi podeželskimi fanti vladajo žal še mnogi starinski običaji. Mislijo, da ne sme biti žegnanja, kjer se ne bi puščala vroča fantovska kri...

Takega mnenja so bili tudi fantje iz svetokriške okolice kjer je bilo v nedeljo žegnanje v Dolah Popoldne je sedelo v gostilni več družb, ki so kar čakale, kdaj bo sosednje omizje dalo primeren povod, da bodo lahko govorile pesti. In tak povod za pretep je ponudil nehote neki 60-letni očanec, ki je sedel s svojo hčerko in dvema sinovoma za mizo Možu je bilo sedenja v gostilni dovoli, zato je vstal in rekel svojim otrokom: »Alo, otroci, domov!«

Prepira željni fantje so skočili pokoncu in s klici: »Kdo so otroci?« — so si bili že v laseh. Fantje iz ene vasi so mlatili po mladeničih iz drugih vasi. Taka je namreč že navada od nekdaj, da drži vsaka vas le zase. Bojišče je bilo najprej v gostilni potem pa se je borba prenesla na cesto. Lista ranjencev beleži naslednja imena: Sotlariev France ima 10 cm dolg urez na temenu glave, po telesu je dobil še tri ureznine z nožem, dve rani pa s kolom. Namlatili so ga pa tudi po spodnji čeljusti, okrog oči ima krvne podplutbe, obraz ima razpraskan, pa tudi obleko ima razrezano. 24-letni Logarjev Janez je zaboden v levo stegno dvakrat, neljube spomine na žegnanje pa je dobil tudi po temenu, po obrazu in okrog oči Razen tega so mu razrezali hlače, perilo in telovnik. Samo »na »mašnem gvantu« trpi več sto dinarjev škode. Lista poškodb navaja dalje Višnjekarevega Staneta ki so ga nabunkali prav pošteno okrog oči. Mani poškodovanih je še nekaj drugih fantov.

Najbolj po nedolžnem pa sta jih skupila Matija Leben in njegova žena, ki sta prišla slučajno mimo gostilne v trenutku, ko se je živa kopica zakadila iz gostilne na cesto. »S kom si pa ti?« — mu je zastavil vprašanje eden izmed pretepačev. Pa odgovora ni počakal. V istem hipu so že začeli padati udarci po presenečeni zakonski dvojici

Svetokrižki orožniki so ugotovili, da je bil komandant dolskih manevrov France Avšperger, ki je znan rogovilež in se je sodišče z njim že večkrat pečalo. Sam ni dobil sicer nikakih večjih poškodb, pač pa so mu »sovražniki« razrezali 200 dinarjev vreden klobuk O vročekrvni in krvi željni dvanajstorici, kolikor je bilo napadalcev — bodo sedaj sklepali na sodišču Ričet jih bo morda iztreznil, da ne bodo več v drugo motili svečanega žegnanjskega razpoloženja.

Napredovanja v železniški službi.

V območju direkcije državnih železnic v Ljubljani so napredovali v višje skupine:

1. **Uradniki I. kategorije:** Iz 8. v 7. skupino položajne plače: Inž. Stanko Novak, inž. Stanko Roglič in Pavel Arnečič.

2. **Uradniki II. kategorije:** Iz 4. v 3. skupino položajne plače: Matko Drovenik, Pavel Debeljak, Ciril Ponikvar, Hinko Šircelj, Ciril Osana, Apolonija Brumen, Ljudmila Verstovšek, Marta Rupar, Leopolda Zakotnik, Rudolf Prešern, Stane Likar, Franc Černe, Viljem Jerše, Ivan Kastelic, Josip Pakiž, Štefan Schiffrer, Albert Štrukelj, Oskar Mislej, Anton Hrastnik, Adalbert Krutej, Friderik Fettich-Frankheim, Anton Majcen, Friderik Škorjanec, Franc Primšek, Verij Švajger, Alojzij Mauer, Miroslav Šircelj, Božidar Gajšek, Rudolf Jeretin, Angel Cerkvenik, Srečko Raspotnik, Franc Sedej, Edvard Tancig, Vladimir Klavora, Ivan Mikl, Anton Müller, Josip Drašlar, Leopold Bernik, Viktor Bandek, Franc Jelenec, Hugon Mesiček, Anton Urbanija, Ivan Andoljšek, Josip Kartin, Franc Pihler, Mile Sertič, Josip Rajner, Peter Magajna, Emerik Klebel, Josip Vokač, Ivan Kepec, Slavko Korošec, Franc Lovrec, Lavoslav Struna, Milan Deisinger, Matija Čampa, Franc Čekal, Herman Lenassi, Franjo Brandner, Bruno Parma, Ivan Wohinz, Bogomir Roth, Avgust Amalietti, Drago Lapajne, Janko Pogačnik, Drago Matekovič, Miha Vrabec, Josip Dermelj, Valentič Kroflič, Franc Pavlovič, Ignac Irkič, Josip Zakrajšek, Alojzij Franz, France Srebot, Marij Kuret, Anton Skuk, Rudi Likar, Marcel Gruden, Ciril Brajnik, Franc Uršič, Srečko Rajner, Lovro Poljak, Bogomir Premelč, Franc Gregorač, Franc Fabjančič, Anton Seljak, Emanuel Petrič, Mirko Kragelj, Zvonimir Jeleničč, Fran Likar in Ciril Lazar.

3. **Uradniki III. kategorije:** Iz 3. v 2. skupino položajne plače: Ivan Negro, Pavla Clemenz, Pavla Bolha, Marija Terglav, Frančiška Mavec, Marija Poznič in Alojzija Wagner.

Domače vesti

* **Imenovanje v državni gradbeni službi.** Iz Beograda poročajo, da je kralj na Bledu podpisal ukaz, s katerim sta imenovana inž Rudolf Zajc za inspektorja in šefa splošnega oddelka pri gradbeni direkciji v Ljubljani, inž. Viktor Skaberne pa za inspektorja in šefa strokovnega oddelka iste direkcije.

* **Imenovanje v justični službi.** Deželnosodni svetnik pri okrožnem sodišču v Novem mestu dr. Josip Fischinger je imenovan za svetnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani.

* **Iz ministrstva pošte in brzojava.** Ministrstvo pošte in brzojava razglaša, da se ne sprejemajo več prošnje za službo, ker so vsa mesta oddana.

* **Glavna skupščina Lekarnarske zbornice** V Zagrebu se bo prihodnjo nedeljo vršila glavna skupščina Lekarnarske zbornice. Skupščina bo razpravljala o razmerju lekarnarjev in osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki je v soglasju z Lekarnarsko zbornico predpisal za člane delavskega zavarovanja tako imenovane norme, namreč cenejše recepte. Kongres bo razpravljal tudi o ročnih lekarnah ter o stanovskih vprašanjih. Skupščine se udeleže lekarnarji iz vse Jugoslavije.

* **Kongres za strokovno propagando.** Jutri, v nedeljo in ponedeljek se bo na Sušaku vršil kongres strokovnjakov, ki se bavijo s propagando. Prvi dan se bodo vršila posvetovanja na Sušaku, drugi dan na parobrodu do Raba, tretji dan pa v Crikvenici. Za kongres se je prijavilo tudi 30 udeležencev iz inozemstva. Po kongresu bo ekskurzija v Dalmacijo, da si udeleženci ogledajo naša kopališča na Gornjem Jadranu in v Dalmaciji.

* **Velik praznik narodnega delavstva na Taboru.** Sokolski Tabor v Ljubljani, ki je videl že različne velike manifestacije bo sprejel v nedeljo 9. t. m. v svoje okrilje narodno zavedno delavstvo iz vseh delov naše prostrane domovine. To zbrano delavstvo bo ob 20 letnici obstoja njegove strokovne organizacije manifestiralo za svoja prava in položilo račun o svojem dosedanjem delu. Po dosedanjih prijavah sodeč bo to velika manifestacija, katere se bodo udeležili delegati vseh podružnic NSZ, dalje gosti iz Češkoslovaške, Nemčije, Srbije in Hrvatske ter mnogobrojni delavski gostje iz vseh krajev Slovenije. Zunanjih delegatov je že prijavljenih nad 600. Najštevilnejša delegacija bo ona z Jesenic, ki prispe s sokolsko godbo in praporom na kongres. Kongres se bo vršil točno ob 9. uri dopoldne na Taboru in je dolžnost vsakega narodno zavednega delavca, da se tega kongresa gotovo udeleži. Narodno delavstvo naj s svojo prisotnostjo pokaže, da je z vso dušo in srcem v fronti onih naših borcev, ki se zbirajo pod praporom NSZ. Za vse naše delavstvo veljaj parola: V nedeljo dopoldne na Tabor!

Dr. Vladimir Brezovnik

se je vrnil v **Beograd** in zopet redno ordinira, ulica Miloša Velikog 17.

* **Posledice redukcij uslužbencev v poštni službi.** Da se dostava pisemskih in paketnih pošiljk vrši že nekaj časa sem z veliko zamudo, smo čuli že od več strani. Zaradi pomanjkanja uradništva v brzojavni službi zastajajo brzojavke in se kopičijo pri aparatih torej o točnosti v brzojavnem prometu ni več govora. Čestokrat rešimo hitreje svojo reč s kolesom ali z vlakom kakor z brzojavom. Zlasti nezadostno je pa število telefonistk pri ljubljanski medkrajevni telefonski centrali. Tu je sistemiziranih 19 uradnic, kar je pa zaradi zelo močnega prometa vsekakor premalo. A kaj, ko mora tu opravljati službo samo 16 ali celo 14 telefonistk. In nič čudnega ni, da morajo stranke čakati na zveze ure in ure. Da se zaradi teh škandaloznih zvez v medkrajevnem telefonskem prometu jeze in zgražajo domačini in tujci, je pač umljivo. Zadnji čas je že, da se v interesu občinstva in državnega ugleda ustvarijo v medkrajevni telefonski centrali v slovenski prestolnici zdrave prometne razmere, ki bodo ustrezale duhu našega časa in interesom narodnega gospodarstva.

* **VIII. kongres službujočih farmacevtov** je pred durmi, — prijave so številne posebno one iz Zagreba in bo kongres polnoštevilno obiskan. Ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo. Vsa ta kongresna navodila so bila za članstvo ponovno tiskana v glasilu službujočih farmacevtov »Farmacevtskem Vjesniku«, ki izhaja mesečno dvakrat za vso kraljevino v Zagrebu. Sekcija Slovenija pripravlja članom lep sprejem in danes zabavni večer v beli dvorani hotela Union v Ljubljani.

* **Smrtna kosa.** V Kranju je preminul g. Pran Verbič, uradni sluga v p. in posestnik Pogreb bo 7. t. m. ob 16. — V Vidmu ob Savi je umrl g. Anton Juvančič, posestnik. Pogreb bo 8. t. m. ob 16. — V nežni starosti je izdihnila obitelji Lazarjevi v Ljubljani edinica Pipica. Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Grozilna pisma Svetozarju Pribičeviću.** Vodja Kmečko-demokratske koalicije g. Svetozar Pribičević je na povratku z Bleda izjavil, da je prejel 105 grozilnih pisem. Vsa ta pisma so iz Srbije razen treh, ki so iz Karlovca. Dejstvo, da so tri grozilna pisma iz Karlovca, je izzvalo med tamkajšnjim meščanstvom veliko ogorčenje, tembolj, ker je znano, da je ves Karlovac za KDK in si Karlovčani ne morejo misliti, da bi se v Karlovcu skrivali simpatizerji Puniše Račića.

* **Minister Angjelinović potuje v spremstvu policajev in detektivov.** Iz Splita poročajo: V sredo popoldne je z ministrskim avtomobilom natihoma prispel v Split gradbeni minister Grga Angjelinović. V Splitu je prišel demonstrativno v kavarno »Central« v spremstvu šestih stražnikov in prav toliko detektivov. Pri mizi v kavarni so sedeli na vsaki strani ministra po trije detektivi, a za njim namestnik šefa policije. V Splitu je ta nastop izzval mnogo smeha.

* **Sprejem v našo državljansko zvezo.** V državljanstvo naše kraljevine sta sprejeta: učitelj Alojzij Žorž na Golem in učiteljica Darinka Škerlj v Polju.

* **Prenos zemskih ostankov dveh jugoslovenskih nacijonalnih delavcev.** Te dni so bili v Aradu na Madžarskem ekshumirani smrtni ostanki dveh jugoslovenskih nacijonalnih delavcev, ki sta umrla v Aradu v dobi svetovne vojne v internaciji. Bila sta to Avdo Sumbul, urednik in tajnik »Gajreta« ter Behmen Mutevelić, stud. med. Oba sta umrla za pegavim legarjem. Avstrijska oblastva so jih aretirala v početku svetovne vojne ter internirala v Aradu. Njuni smrtni ostanki so bili prepeljani v Sarajevo.

* **Angleški plemenitaš snema naše kraje.** »Tuscarora« se imenuje ena izmed 177 angleških luksuznih jaht, ki pripadajo uglednemu pomorskemu klubu »Royal Yacht Squadron bastle«. Na tej britanski jahti je nedavno prispel v Kotor znani ljubitelj prirode Anglež Earl of Iveach, da si ogleda prirodne lepote Boke Kotorske. S svojim operatorjem že več dni snema razne divne točke tamkajšnjega fjorda. Ti posnetki se bodo v Londonu reproducirali in bodo velika reklama za naš Jadran.

PLETENE JOPICE

in puloverje delno lastnega izdelka priporoča

I. URBANČIČ, MIKLOŠIČEVA 20.

* **Šolske vesti.** Za stalne učitelje se postavljajo naslednji kontraktualni učitelji v službi naše države, katerim je bilo podeljeno naše državljanstvo: Ana Franković pri Sv. Florjanu, Davorinka Dežela v Dol. Logatcu, Dora Martelanc pri Sv. Vidu pri Grobelnem, Marija Pahor pri Sv. Roku, Ljudmila Kafol-Mlekuž pri Sv. Bolfenku, Milica Kjuder v Ljutomeru, Zora Mlekuž v Krogu, Karel Pahor v Ptuju, Olga Čotar pri Sv. Barbari. — V kratkem bo podpisan odlok o nadaljnih imenovanjih. — V državno službo so sprejeti naslednji učitelji, ki so odslužili kadrski rok: Maks Beloglavec v Razborje, Beno Brumen k Sv. Urbanu, Lambert Gerbič v Mursko Soboto, Ivan Prislan v Pilštanj, Bogomir Regoršek v Vučjo gomilo, Franc Rogl k Sv. Duhu, Josip Tomažič v Tinje, Štefan Trobiš k Sv. Barbari, Franc Vičar v Hoče. — Premeščeni so Irena Jan iz Maribora v Št. Vid nad Ljubljano, Milan Kerda iz Št. Vida nad Ljubljano v Pobrežje, Lea Mayer-Kaiserberger iz Ptuja k Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji, Marija Ažman iz Strukovcev v Stogovce, Ana Srlenc-Jurko iz Prizrena v Celje. — Ostavko je podal Vaclav Winkler pri Sv. Marjeti niže Ptuja.

* **To in ono z Radovljice.** Poročajo nam: Naše mestece se je letos precej moderniziralo. Razširili smo ceste, napravili bodnike, postavili stopnice na bližnjici h kolodvoru in dovršujemo kanalizacijo. To leto je bila postavljena samo ena hiša, sicer so se pa izvršila na poslopjih večja in manjša popravila. Prihodnjo pomlad bo pa zelo oživelo stavbno gibanje. V bližini šole ob cesti, ki drži v Lesce, se bo zidalo kar pet hiš in vil K zidanju so nas vzpodbodli letoviščarji, ki so v mestu močno povpraševali po stanovanjih. Letos je bila še trda za prenočišča. Vse restavracije skup jih niso zmogle več ko deset. Koliko smo zamudili, da nismo že pred leti kaj več zidali. Glede industrije kaže mesto lep napredek. Poleg košarske obrti imamo še klobučarstvo in tekstilno industrijo. V podjetjih je zaposlenih okoli 200 oseb, ki si služijo v njih vsakdanji kruh ter jim ni treba iskati dela po svetu. Letino smo imeli dobro, že deset let ni bilo lepšega pridelka kakor letos.

* **Nabava učil in knjig na račun reparacij.** Ministrstvo prosvete je odredilo, da se ofertalnim potom nabavijo učila in knjige za srednje šole na račun reparacij iz Nemčije. Potrebna je zlasti ureditev fizikalnih, kemijskih, bioloških kabinetov in bibliotek za srednje šole.

* **Pisemski nabiralniki na železniških postajah.** Generalna direkcija državnih železnic je v sporazumu z ministrstvom pošte in brzojava naročila veliko število pisemskih nabiralnikov, ki se postavijo na vseh železniških postajah na glavnih progah Beograd-Zagreb-Ljubljana in Beograd-Skoplje kakor tudi na večjih postajah na ostalih progah.

Obleke za gospode

zadnjih vzorcev in najnovejših krojev, v zalogi po brezkonkurenčnih cenah

F. LUKIČ, Stritarjeva ulica 9.

* **Rekordna žetev v Bački.** Kakor javljajo iz Sombora, so na posestvu tamkajšnjega veleposestnika Josipa Mačetića pridelali letos na enem oralu 21 meterskih centov žita, dočim so na istem zemljišču pridelali lani samo 8 meterskih centov. Tako je Marčetić letos dosegel rekord glede žetve na tem zemljišču.

* **Samomor ptujskega trgovca.** V sredo zjutraj je prišla na lice mesta komisija, ki je raždinom in Čakovcem pri Dravskem mostu našel moško truplo, ki so ga po dokumentih agnoscirali kot trgovca Antona Vavpotiča iz Ptuja, starega 39 let. Že ob osmih zjutraj je prišla a lice mesta komisija, ki je po legi trupla in po poškodbah ugotovila, da je Vavpotič izvršil samomor. Sodišče je odredilo obdukcijo mrtveca.

* **Zločin starega človeka.** Pred osmimi leti je seljak Sava Vukelić iz Drežnice pri Ogulinu dal svojo hčer za ženo Jovi Ivoševiću, katerega je po poroki sprejel v zadrugo. Ves čas je vladal v hiši mir. Nedavno pa je Vukelić izrazil željo, da si z zetom razdelita posestvo, na kar pa Ivošević ni pristal. Prišlo je do prepira, pri čemer je zet svojega tasta nekoliko ranil. Stari Vukelić se je zato grozno maščeval. V torek zvečer, ko je Ivošević spal, se mu je približal tast ter ga s sekiro trikrat udaril po glavi Presekal mu je lobanjo, tako da so se mu možgani razsuli po postelji. Žandarmerija je starca aretirala in ga izročila sodišču.

NOGAVICE

v najsolidnejši izbiri po konkurenčni ceni priporoča

I. URBANČIČ, MIKLOŠIČEVA 20.

* **Požar v tovarni palic v Bregani.** V sredo zjutraj ob treh se je v tovarni palic v Bregani pojavil požar, ki je z neverjetno hitrostjo objel vse prostore tovarne, ki je pogorela do tal. Gasilci so mogli rešiti le nekatere stvari iz pisarne in iz skladišča. Vzrok požara ni znan. Škoda znaša nad 1 milijon dinarjev. Tovarna je bila zavarovana.

Na Vrhniki

8. SEPTEMBRA

PRIREDITEV GODBE.

* **Tatvine.** V Apačah je ukradel 30 letni Lovrenc Domanjko, pristojen v Radoslavce v ljutomerskem srezu, Josipu Štojerju 1 modro moško obleko, 1 srebrno moško uro s srebrno verižico, 1 listnico s 160 Din in 1 par moških čevljev iz črnega usnja v skupni vrednosti 1440 Din. — V Kočevju je ukradel 20 letni Hinko Krajnc, doma iz Most pri Ljubljani, Ivanu Pantnerju 600 Din gotovine, Ivanu Ketteju istotam pa nikelnasto uro z verižico. Oba tatova sta pobegnila neznanokam.

* **Djački kalendar 1928.-29. štampan je u hrvatskom, srpskom i slovenskom jeziku; dakle u 3 zasebna izdanja.**

* **Dne 8. t. m. se udeležite manifestacijskega zborovanja C. M. družbe v Ptuju** ali pa prispevajte kak znesek družbi! »Mal dar domu na altar!« 1585

* **Obledele obleke barva v različnih** barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

* **K poročilu o uboju v Vitanju** nas naproša vitanjsko gasilno društvo za pojasnilo, da se uboj, čigar žrtev je bil posestnik in gostilničar Petelinšek, ni izvršil na veseličnem prostoru. Gasilska veselica se je vršila v hotelu Teppey v gornjem delu trga, dočim je pijani in nadležni Karl Kovše zabodel g. Petelinška pred njegovo gostilno v trenutku, ko ga je g. Petelinšek postavil na cesto.

Iz Ljubljane

u— **Oglasni oddelek »Jutra«** bo danes odprt za stranke kakor ob sobotah, to je permanentno od 7. do 14. ure. Jutri na praznik pa samo dopoldne od 9. do 11. ure. Opozarjamo na to inserente, ki hočejo priobčiti svoje oglase v nedeljski številki

u— **Generalni direktor carin** dr. Konrad Šmid je prispel včeraj v Ljubljano. Kakor čujemo je navzočnost g. gen. direktorja v zvezi z vprašanjem končne ureditve glavne carinarnice v Ljubljani. Carinska uprava se baje pogaja z Jadransko podunavsko banko za nakup poslopja in skladišč družbe Balkan.

u— **Svet slušateljev ljubljanske univerze** poziva vse slušatelje, da pomagajo v teh dneh pri prireditvi Jugoslovenske Matice. Udeležite se sestanka, ki se bo vršil ob pol 18. uri v prostorih Jugoslovenske Matice, Šelenburgova ulica 7-I.

u— **Srednješolci, srednješolke!** Vse tovarише in tovarišice višjih razredov pozivamo k sodelovanju, da skupno pripomoremo k čim večjemu uspehu prireditve Jugoslovenske Matice, ki se bo vršila v soboto 8. t m. Vsi, ki ste za osvobojenje Primorja, pridite na sestanek, ki bo danes v petek ob 18 v prostorih Jugoslovenske Matice, Šelenburgova ulica 7-I. — Akademska podružnica Jugoslovenske Matice.

Brez cirkuške reklame!

Priporočam vse šolske in risalne potrebščine po solidnih brezkonkurenčnih cenah. 10604

M. Tičar, Ljubljana.

u— **Za »Naših zatiranih bratov dan«,** veliko manifestacijsko prireditev, ki jo prireja Jugoslovenska Matica **jutri, v soboto, 8. t. m.,** v Ljubljani, je določen naslednji spored: od 8. do 13: dinarska zbirka po vseh ljubljanskih ulicah; od 10.30 do 12: koncert glasbenega društva »Sloge« v Zvezdi«; od 16 do 18. mladinske in druge zabavne dirke na Kongresnem trgu: od 18. dalje v «Zvezdi» in na Kongresnem trgu: splošna narodna zabava z godbo, petjem in plesom, paviljoni z jestvinami, pijačo, slaščicami, kavo, igračkami; od 20. do 21.: bengalična razsvetljava ljubljanskega Gradu. Večerna zabava bo trajala do 24. oz. do 1. Pri prireditvi sodelujejo: glasbeno društvo »Sloga« in pevski zbori Glasbene Matice, »Ljubljane«, Ljubljanskega Zvona in pev. dr. Krakovo-Trnovo. Posebna vstopnina 1 Din je določena edinole za vsak ples, drugače pa se vstopnine ne bo pobiralo. Naprošajo se vsi udeležniki prireditve, da si nabavijo znake, ki se bodo tudi že dopoldne prodajali v narodnoobrambne namene po 2, 5 in 10 Din.

u— **Juvanov večer.** Podružnica NSZ v Ljubljani vabi vse člane in prijatelje na prijateljski sestanek, ki ga priredi na čast dolgoletnemu predsedniku NSZ tov. Rudolfu Juvanu v soboto ob 8. zvečer v salonu restavracije Lloyd na Sv. Petra cesti.

u— **Čarovništvo in vraže.** Opozarjamo cenjeno občinstvo na jutrišnjo otvoritev serije filmskih predavanj ZKD. Na sporedu je prvovrsten kulturno-zgodovinski velefilm, ki nam v prekrasnih slikah daje vpogled v strašne zmote in blodnje, v katerih je tavalo človeštvo v srednjem veku. K zanimivi prireditvi, ki se bo vršila jutri (na praznik) in v nedeljo 9. t. m. obakrat ob 11. dopoldne v prostorih kina Matice, vabimo občinstvo v kar največjem številu.

u— **Promenadni koncert v Zvezdi** jutri 8. t. m. ob pol 11. prirejen v okvirju velike manifestacijske prireditve Jugoslovenske Matice v prid našim zatiranim bratom, izvaja Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« pod vodstvom dirigenta gospoda H. Svetla. Spored: 1.) Smetana: Slavnostna predigra; 2.) Blodek: Potpourri iz opere »V vodnjaku«; 3.) Nedbah: Valček iz operete »Poljska kri«, 4.) Smetana: Potpourri iz opere »Poljub«; 5.) Šedi: Slovenske pesmi; 6.) Šebek: Zbor dervišev; 7.) Zaključna koračnica.

u— **Napredno gospodarsko in prosvetno društvo Krakovo-Trnovo** bo priredilo v nedeljo 16. t. m. v gostilniških prostorih g. Sokliča pred Konjušnico trgatev grozdja. Začetek ob 17. uri. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo doma, vabimo k obilni udeležbi. 1586

u— **Cepljenje proti škrlatinki.** Glede na pojavljenje škrlatinke v ljubljanski oblasti razglaša higijenski zavod v Ljubljani, Zaloška cesta 2, da bo prostovoljno cepljenje proti škrlatinki z Dickovim toksinom vsak dan izven nedelj in praznikov od 10. do 12. ure.

Poziv našemu dijaštvu, našim ženam in vsem zavednim Ljubljančanom

Danes popoldne ob 17.22 prispe v Ljubljano ženska sportna reprezentanca bratske češkoslovaške države, ki bo nastopila jutri, v soboto, proti naši državni reprezentanci, v nedeljo pa proti reprezentanci mesta Ljubljane. Prvič bo danes Ljubljana sprejemala sportne reprezentantke tuje države. Ta sprejem pa mora biti tako iskren in tako veličasten, da poneso naše sestre od nas enako lepe vtise, kakor so jih odnašali doslej vsakokrat vsi naši slovanski bratje in sestre, kadar so prihajali v našo sredo. Ponos in ugled Ljubljane zahteva, da pokažemo tako zunanjemu svetu, kakor tudi naši širši domovini, da je naša Ljubljana vredna priznanja, ki ga je prejela s poverjenjem teh prireditev. Pokazati moramo, da je prijateljstvo, ki veže oba naroda, res iskreno. Naša tolikokrat hvalisana gostoljubnost mora priti v teh dneh ponovno do popolne veljave.

Jugoslov. Hazena-Savez se obrača na vse naše ženstvo, na naše dijaštvo in na vse zavedne Ljubljančane, da posvetijo tem največjim sportnim in nacijonalnim dogodkom letošnjega leta vso svojo pozornost Dolžnost vsakega Ljubljančana je, da poseti obe prireditvi in da se udeleži svečanega sprejema na kolodvoru. Danes mora biti vsa Ljubljana na kolodvoru, odnosno ob poti, kjer se bo pomikal sprevod z gosti.

J. H. S.

u— **Mestna zastavljalnica** naznanja, da bo tomesečna dražba v januarju t. l. zastavljenih predmetov v četrtek 13. t. m. ob 15 v uradnih prostorih v Prečni ulici.

u— **Zabavišče na velesejmu.** Veliko pozornost in naravnost ogromno senzacijo vzbuja na letošnjem velesejmu Adriena, dama z dolgo brado iz Amerike, 36 letna poročena žena, mati 2 otrok. Njena brada je dolga 50 cm. Adrieno so pregledali najizkušenejši zdravniki in ji dali ime Tarzanova žena (v ljudski govorici opičja žena), ker je dokazano, da je to edina ženska s tako dolgo brado. Druga atrakcija je El Rauna, indijski fakir, ki se igra z ognjem in plameni, ter turška plesalka Fatma s svojimi orientalskimi plesi. Na promenadni poti ima ista direkcija najnovejšo senzacijo, in sicer miss Asro, bistroviden medij, ki čudovito prenaša misli, miss Lidijo s svojimi lučnimi efekti in serpentinskimi plesi ter damo z 12 meči v telesu, imenovano živa blazina za igle. Vse to je res zanimanja vredno, da si človek ogleda. 1574

Pavel in Franja Melicer

vljudno naznanjata, da sta **2. septembra t. l.** 10730

otvorila GOSTILNO

v Studi pri Domžalah (10 minut od nove Radio-postaje) ter se cenj. občinstvu toplo priporočata.

Gorka in mrzla jedila. — Cene zmerne. — Izvrstna kapljica.

u— **V kitajskem baru!** Kitajcev sicer ni, zato pa ženske z bradami! Adrijene ima dolge in bradate štrene. Kdor je še videl ni, naj v kitajski bar pohiti. Tinca toči sladko vino, povrhu turško kavo fino! Nastopa indijski fakir, žre ogenj in torte, na hlačah ima pisane porte. Plesalka Fatma ima predstavo, turško poleg sreba kavo. Samo še dneve tri, potem bo konec veselih dni! In ko ugasne v kitajskem baru luč, v Odeonu zaškriplje ključ Tam veselje še nadalje traja, vsakdo se veseli in raja. Tinca mama vabi vse, dobro jih pogostit če. Vsi na plan kdo bi zamudil današnji in jutrišnji dan! 1587

u— **Preproge na ljubljanskem velesejmu.** Prispel je na velesejem znani starinar, hodža iz Skoplja s prekrasnimi preprogami. Od perzijskih ima: Tebris, Širas, Širvan, Kuba Širas. Najdražji so Ispihan, od katerih velja 1 m² 1000 angleških funtov. Prekrasen je en komad neznanega porekla. Cena mu je 70.000 Din. Dalje so na razpolago: Buhara, Türkmen, Jamut, Kiva-Buhara, Jamut Buhara Pendik Buhara (zelo dragocen) kot kurijoziteta iz 18. veka je Sumak. Hodža zalaga tudi naše etnografske muzeje, pri katerih uživa vse zaupanje. Na prodaj ima razne krasne noše, brokate in drugo.

Iz Maribora

a— **Primorci!** Med Primorci, bivajočimi v Mariboru se je sestavil odbor, ki bo skrbel vse potrebno za lep sprejem rojakov članov društva »Soče« v Ljubljani, ki bodo posetili pod vodstvom svojega predsednika dr. Dinka Puca 16. t. m. Maribor. Vsi, ki imajo kako željo glede sprejema, odnosno ki bi hoteli odboru pomagati, naj se zglase pri pevskem društvu »Jadranu« ali pa pri g. Franu Novaku na Aleksandrovi cesti 22.

a— **Udruženje vojnih invalidov v Mariboru** bo priredilo 7. oktobra ob 14. na Trgu Svobode veliko javno tombolo. Med glavnimi dobitki bodo: moderna kompletno opremljena spalnica iz trdega lesa (vredna 8000 dinarjev), moško kolo (2000 Din) kuhinjska oprema (1500 Din) voz premoga (1000 Din) gramofon (800 Din) in drugi dobitki. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo najsiromašnejšim vojnim žrtvam, se cenjeno občinstvo naproša, da v veliki meri pokupi srečke, ki se dobe v vseh tobačnih trafikah po 3 Din komad.

a— **Seznam oseb, ki se po zakonu prihodnje leto lahko pokličejo za porotnike,** je 8 dni od 14. t. m. naprej razgrnjen v konskripcijskem oddelku mestnega magistrata. Vsakdo si lahko seznam pregleda ter ustmeno ali pismeno sporoči svoje zahteve glede popravkov.

a— **Jesenska porota** ima na dnevnem redu naslednje primere: V sredo 12. t. m. hudodelstvo sleparstva (obtožen je Anton Trpin iz Ranč) ter hudodelstvo uboja v mariborski Grajski kleti (obtožen Rudolf Štalcar iz Tezna). Naslednjega dne pa se bodo zagovarjali Anton, Karel in Franc Vedlin ter Valentin Bezjak zaradi hudodelstva sleparstva. Ta četvorica bi morala priti že pred minulo poroto, a je bila razprava preložena, ker ni bilo nobenega od njih na izpregled.

a— **Nesreči.** V Hočah je padel z motornega kolesa lesni trgovec in gostilničar Podkrajšek iz Reke na Pohorju. Poškodoval se je po glavi in levi roki — Hlapec Franc Požega pa je vozil dvovprežni prazen voz s Slomškovega na Rotovški trg je na oglu ko se je voz nepričakovano stresel, padel z voza na tla in se močno poškodoval po glavi. Oba se zdravita v bolnici.

a— **Vlomilci** so se pred nekaj dnevi udejstvili v Gornjem Cmureku ter odnesli iz trgovine Rataj razno obleko in čevlje v vrednosti okoli 30.000 Din. Vlomilce je zasledoval tudi mariborski policijski uradnik s policijskim psom na prošnjo tamošnjih varnostnih oblastev, a ni bilo uspeha, ker so bile med tem že sledi izbrisane.

a— **Nesreče.** 17 letna Matilda Detičkova je padla z motorja ter si poškodovala desno nogo. — 7letnega Franca Krambergerja v Lajteršpergu je močno ogrizel pes. Učiteljiščnik Šijanec iz Radvanja si je obstrelil roko.

a— **Odpuščen jetnik ukradel 19.000 Din.** Prošli ponedeljek je bila v jetniščni pisarni zaporov mariborskega okrožnega sodišča izvršena drzna tatvina. Postopača Redžeba Torića iz Banjaluke, ki je odsedel daljšo zaporno kazen, je jetniški paznik pripeljal v pisarno, da se rešijo neke formalnosti. Na mizi uradnika je ležal pisemski zavoj, ki se je zdel kaznencu zelo vabljiv. V ugodnem trenutku je naglo vtaknil zavoj v svoj žep. Imel pa je smolo. Preko noči je moral ostati še v ječi. Medtem pa je uradnik pogrešil kuverto, v kateri je bilo spravljenih 19.000 Din. Tatvine je bil osumljen Torić, pri katerem se je res našel pogrešani ovoj z denarjem, zašit v podlogi njegove sukinje. Namesto v svobodo je jetnik moral nazaj v sodne zapore.

Iz Celja

e— **Nesreča na vlaku.** Z osebnim vlakom, ki vozi iz Celja proti Zidanemu mostu ob 11.17. sta se peljala v petek poljska delavca Matija Pirc iz Senovega pri Rajhenburgu in delavka Marija Hlastnakova iz Koprivnice pri Šmarju. Bila sta v Savinjski dolini zaposlena kot obiralca hmelja. Stopila sta v Celju v zaprt vagon III. razreda in ostala blizu vrat. Ko je vozil vlak z vso hitrostjo mimo apnenika v Pečovniku, so zapazili tam zaposleni delavci, da so se vrata odprla in da sta padli iz vlaka dve osebi. Obvestili so telefonično postajo v Celju, ki je poslala stroj z vagonom po ponesrečenca. Spravili so oba v celjsko bolnico, kjer sta ležala do pozne noči v nezavesti. Sreča v nesreči je bila, da sta zletela iz vlaka v loku in da razen pretresenja možganov nista dobila nikakih težjih poškodb. Pirc zapusti že danes bolnico. Kako se je nesreča zgodila, se ne ve. Tudi sama ne vesta, ali so bila vrata odprta, ali pa so se sama odprla. Vsekakor pa sta nesrečo zakrivila sama. Tudi ni pojasnjeno, zakaj se je Hlastanova peljala proti Zidanemu mostu namesto domov proti Šmarju.

e— **Nasilen gost.** V ponedeljek zjutraj je prišel v hotel Zvezda v vinjenem stanju brivski pomočnik Ivan Š. in zahteval od sobarice sobo. Ker so bile vse sobe oddane, in sobarica ni mogla ustreči njegovi želji, je postal rabijaten. Začel je razgrajati in nesramno zmerjati sobarico. Čez kake pol ure se je vrnil in ponovno zahteval sobo. Ker je ni dobil, je udaril sobarico s pestjo po obrazu in v spodnji del telesa. Zagovarjati se bo moral zaradi nasilstva pred sodiščem.

Z Jesenic

s— *Poziv napredni javnosti Jesenic.* Danes bodo prispeli z monakovskim brzovlakom na jeseniški kolodvor westfalski Slovenci, člani Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji pod vodstvom svojega predsednika g. Pavla Bolhe. Podružnica NSZ na Jesenicah sprejme drage goste iz Nemčije na kolodvoru in prosi vso napredno javnost, da se ji pridruži. Brzovlak bo dospel ob 17 50 Goste bo pozdravila na kolodvoru tudi godba tukajšnjega Sokola. Gostje bodo nadaljevali potem pot na Bled, kjer se bodo udeležili kmečkega praznika, v nedeljo bodo pa prisostvovali kongresu NSZ v Ljubljani.

Iz Tržiča

č— *Shod socijalistov.* V nedeljo so imeli tukajšnji pristaši socijalistične stranke na vrtu konsumnega društva javen politični shod, katerega se je udeležilo prav mnogo ljudi vseh političnih strank. Shodu je predsedoval g. Snoj, poročal pa je narodni poslanec g. Petejan iz Maribora. Poslušalci so s pravim užitkom poslušali poljudna izvajanja govornika, ki je s politiko naših zastopnikov SLS temeljito obračunal in jim izprašal vest do kraja. Razume se, da ni prizanesel tudi demokratom, toda to, kar je navedel na njih račun, se z očitki, izmešenimi proti klerikalcem, niti primerjati ne da. Navzoči pristaši sedanjega režima so vse lepo tiho vtaknili za klobuk in bili veseli, da jih množica takole bolj ne pozna, ker bi jim sicer še trša predla. Po skoro dveurnem govoru se je shod zaključil z resolucijo, v kateri se izreka narodnemu poslancu g. Petejanu zaupanje in zahvala za zastopstvo delavskih koristi v parlamentu. Za resolucijo so glasovali tudi — navzoči klerikalci.

Iz Trbovelj

t— *Osebna vest.* Za stalnega rudniškega zdravnika v Hrastniku je nastavila Bratovska skladnica g. dr. Arnška, voj. zdravnika iz Mostarja.

t— *Trboveljski rudarji na kongresu NSZ.* Rudarji TPD, člani podružnic NSZ v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju se udeležijo v večjem številu kongresa narodnega delavstva v Ljubljani. Skupen odhod rudarjev je iz Hrastnika v nedeljo 9. t. m. s prvim jutranjim vlakom ob 5.59, iz Trbovelj ob 6.08 in iz Zagorja ob 6.16. Odbori podružnic prosijo vse članstvo, naj se po možnosti udeleži kongresa v Ljubljani v rudarskih krojih. Kdor nima še izkaznice za polovično vožnjo, jo dobi na kolodvoru pri rediteljih. Rudarji TPD morajo biti častno zastopani na kongresu narodnega delavstva.

Sport

Češkoslovaške hazenašice v Ljubljani

Spored današnjega sprejema Čehoslovakinj. Češkoslovaška reprezentanca prispe danes ob 17.22 na glavni kolodvor. Na kolodvoru pozdravi goste predsednik JHS-a, mestna občina ljubljanska, damski komitet in zastopniki drugih narodnih društev. Pri sprejemu svira godba žel. glasb. društva «Sloga». Po oficijelnih pozdravih krenejo gostje z godbo na čelu po Masarykovi in Miklošičevi cesti v hotel Union, kjer bodo nastanjeni.

Nikolič, sodnik obeh reprezentančnih tekem. Za obe reprezentančni tekmi delegirani sodnik g. Nikolič je brezdvoma danes naš najboljši hazenski sodnik, ki se udejstvuje z velikimi uspehi v našem hazenskem sportu. Edino in samo njegova zasluga je, da so se razmere v BHP-u temeljito razčistile, tako da je BHP danes eden najboljših podsavezov. Odkar je BHP pod njegovim vodstvom, je zavzela hazena v Srbiji velik in razveseljiv razmah. Ustanovljenih je bila cela vrsta novih klubov, ki se po njegovi zaslugi izredno lepo razvijajo. Poleg sodniške funkcije opravlja mesto I. tajnika v BHP., mesto tajnika v sekciji ZNS in ZHS v Beogradu. S svojim dosedanjim delom je dokazal, da je eden naših najboljših in najidealnejših sportnih delavcev.

Predprodaja vstopnic za soboto in nedeljo. Občinstvo ponovno opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki se vrši v trafiki Sever v Šelenburgovi ulici. Ker so sedeži numerirani, je v interesu vsakogar, da si oskrbi vstopnico že v predprodaji.

Poziv sportnim klubom. JHS naproša vse sportne klube, da pozovejo s primernimi pozivi svoje članstvo k sprejemu češkoslovaške reprezentance, ki se vrši danes popoldne ob 17.22 na glavnem kolodvoru, ter k posetu obeh reprezentančnih tekem. Ker je to prva meddržavna tekma, ki se vrši v Ljubljani, je dolžnost vseh sportnikov, da se temu pozivu polnoštevilno odzovejo ter s tem dokažejo, da znamo pravilno ceniti take prireditve.

Službeno iz JHSa. Za jutrišnjo in nedeljsko tekmo imajo postaviti klubi ASK Primorje, SK Ilirija in SK Slovan po štiri starejše reditelje, ki se imajo javiti pol ure pred početkom, t. j. ob 15.30 službujočemu odborniku na igrišču. Rediteljske znake je prinesti seboj. Klub, ki se pozivu ne odzove, se kaznuje po § 51. kaz. prav. Definitivna postava reprezentančne družine je naslednja: Cimperman, Balzareno, Šojat, Tratnik, Jovanović, Radović, Bobinsky. Rez.: Zanner, Vodeb, Jonaš, Tajnik.

SK Ilirija (iz tajništva). Odbor SK Ilirija poziva vse svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži današnjega sprejema Čehoslovakinj ob 17.22 na glavnem kolodvoru. Ravnotako se poziva celokupno članstvo, da poseti obe reprezentančni tekmi, ki se vršita v soboto in v nedeljo na našem igrišču. — Tajnik.

SK Slovan, nogom. sekcija. Pozivam igrače: Korče, Tratnik, Volkar, Grm, Šlegl, Čirovič, Lumbar, Klučec, Bucik, Gregorič, Sinkole, Pečar, Perc, Mlinar in Globelnik, da pridejo danes ob 17. uri na igrišče SK Ilirije. Vsak naj pravočasno preskrbi za to, da mu bo lahko ob določenem času nastopiti. — Tajnik.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). V Maribor potujejo sledeči atleti: Outrata, Pavšič, Režek, Stepišnik, Habič, Vidmar, Kumer, Lojk, Šporn. Kumer in Vidmar naj bosta v Ljubljani danes zvečer.

Svoboda (Moste) : Svoboda (Jesenice) 7 : 3. V nedeljo se je vršila na Jesenicah tekma med gornjima kluboma. Jeseničani so igrali dobro, njihovemu porazu je kriva obramba. Srednji napadalec izboren, brez njega bi morda rezultat bil večji. Pri Mostah dobri Videmšek, Korbar, Lipovšek in Sluga. Kornerji 4 : 3 za Jesenice.

Medklubski teniški turnir SK Celje : SK Ilirija v Ljubljani 8. in 9. t. m. se vrši na tenis prostorih SK Ilirija za Cekinovim gradom tenis turnir med obema navedenima kluboma, ki obeta biti zaradi predvidene enakosti zelo zanimiv. SK Celje nastopi v svoji kompletni postavi, ter se odigrajo vse turnirske točke, kakor gospodje in dame posamezno ter v dvoje, vsled česar je pričakovati zelo lepih in napetih iger. Tenis sekcija SK Ilirija nastopi predvidoma z malo spremembo v svoji tekmovalni vrsti, da s tem še ojači svojo postavo. Začetek turnirja je v soboto ob 8. zjutraj. Vstopnina je določena nizko na 10 in 5 Din.

Gospodarstvo

Zanimanje ameriškega kapitala za naše gospodarstvo

Pred dnevi sta prispela v naše luke na jahti «Coronet» ameriški finančnik in bivši predsednik newyorške trgovske zbornice Mr. Irving Bush, šef največjega ameriškega transportnega podjetja «Bush Terminal Corp.» in angleško - ameriški finančnik Viktor A. Freeman, ki je v naših bančnih krogih že dobro znan in ima poleg svoje banke tudi veliko organizacijo transportnih podjetij v Evropi. Gosp. Freeman je, kakor znano, inicijator velikih bančnih fuzij, ki so se letos izvršile v Zagrebu: on je podpredsednik Jugoslovenske udružene banke, ki je nastala iz fuzije med Hrvatsko - slavonsko zemaljsko hipotekarno banko, Hrvatsko eskomptno banko, Bosansko banko ter Agrarno in komercijalno banko, in je s 175 milijoni Din delniške glavnice in 50 milijoni Din rezerv najmočnejši bančni zavod v naši državi. Gosp. Freeman zastopa pri tem zavodu 800.000 delnic angleških delničarjev.

Oba finančnika sta prišla v našo državo, da proučita možnost velikih kapitalnih investicij v našem gospodarstvu. Gospodarske potrebe naše države poznata prav dobro ter se trenutno predvsem zanimata za prometne investicije, ki so predpogoj za gospodarski razvoj države. Gosp. Freeman že nekaj let sodeluje v naši lesni industriji, ki v prvi vrsti potrebuje za razvoj dobrih prometnih sredstev in moderno urejenih luk.

Gosp. Bush je pri svojem prihodu v Split izjavil, da ima Jugoslavija zaradi naravnih bogastev najboljše možnosti za gospodarski razvoj. Tudi Amerika se je pred sto leti s pomočjo tujega kapitala pričela gospodarsko razvijati, danes pa je najbogatejša in gospodarsko najbolj razvita država. Kot industrijska država se Amerika zanima predvsem za dežele, kjer obstojajo možnosti za industrijski razvoj, za obtok dobrin in za investicije v železnicah in luških napravah. Očarala ga je naša obala s številnimi dobrimi lukami, za katero ležijo bogastva kakor v malo kateri državi.

Oba finančnika sta si najprej ogledala Kotor in Metković, izhodišča projektiranih jadranskih železnic in se trenutno nahajata v Splitu. Gosp. Bush je s tem, kar je videl prav zadovoljen ter namerava že to jesen proučiti s svojimi strokovnjaki tehnične in gospodarske možnosti za investicije, nakar bo prišel s konkretnimi predlogi. Seveda zahtevajo velike kapitalne investicije gotove sigurnosti. Gosp. Bush misli pri tem predvsem na urejene politične razmere, kajti izjavil je, da ne more zahtevati od svojih prijateljev v Ameriki, ki imajo do njega popolno zaupanje, da ga ne bodo z začudenjem pogledali, če jih hoče v Jugoslaviji finančno angažirati, v času, ko se čita v časopisih, da se v naši Narodni skupščini streljajo poslanci. On sam ima zaupanje v našo državo in je prepričan, da bo notranja napetost v doglednem času prestala.

Da si more naša javnost napraviti vsaj približno sliko o finančni moči obeh gostov, navajamo, da ima podjetje gosp. Busha v Newyorku samem ogromne luške naprave, kjer je mogoče istočasno natovoriti, odnosno iztovoriti 32 velikih oceanskih parnikov. Enake luške naprave ima podjetje tudi v Londonu; seveda so s temi luškimi napravami zvezana tudi ogromna skladišča, ki tvorijo mesto zase. Gosp. Freeman pa je vodja največje evropske transportne organizacije, v kateri je združenih 32 transportnih podjetij.

= **Težko stanje državnih financ navzlic višjim davčnim dohodkom.** Kakor znano, se težkoče v naših državnih financah od meseca do meseca poostrujejo, to pa navzlic dejstvu, da so se državni davčni dohodki v tekočem proračunskem letu napram preteklemu prošlemu letu občutno dvignili. To dejstvo nam daje slutiti, kako lahkomiselno se gospodari v našem finančnem ministrstvu. Generalna direkcija davkov je pravkar objavila podatke o donosu trošarin in taks v juliju in v razdobju april - julij t. l. Po tej statistiki so v prvih štirih mesecih tekočega proračunskega leta znašali dohodki od trošarin **290.2 milijona Din** napram 230.1 milijona Din v istem razdobju pret. leta, torej 60.1 milijona Din več kakor lani; dohodki od taks pa so znašali **378.9 milijona Din** napram 342.7 milijona Din v istem razdobju pret. leta, torej 36.2 milijona Din več kakor lani. Tudi dohodki od carin so bili v prvih štirih mesecih tek. prorač. leta večji kakor lani, znašali so namreč **516.5 milijona Din** napram 495.8 milijona Din, tako da so se napram istemu razdobju pret. proračunskega leta dvignili za 20.7 milijona Din. Donos omenjenih treh davčnih oblik se je v prvih štirih mesecih tek. proračunskega leta napram istemu razdobju pret. prorač. leta dvignil od 1068.6 na 1185.6 milijona Din, kar pomeni **povečanje za 117 milijonov Din ali 11 %.** Glede neposrednih davkov so podatki znani le za prve tri mesece, toda tudi donos od neposrednih davkov se je v tem razdobju napram lani dvignil od 288.9 na 326.1 milijona Din.

= **Nove metode proučevanja konjunktur in gospodarska prognoza.** V posebnem odtisku iz «Zbornika znanstvenih razprav» je izšlo v samozaložbi profesorskega zbora juridične fakultete v Ljubljani predavanje univ. prof. dr. Aleksandra Bilimovića o novih metodah proučevanja konjunktur in o gospodarski prognozi. O tem predavanju smo svoječasno obširneje poročali.

= **Pred likvidacijo zagrebške podružnice Francosko - srpske banke.** Kakor se zatrjuje v zagrebških borznih krogih, bo Francosko - srpska banka likvidirala svojo podružnico v Zagrebu. Svojo palačo na Zrinjevcu je že nedavno prodala «Poljoprivredi», d. d.

= **Pogajanja med češkoslovaškimi in bavarskimi hmeljskimi producenti.** Po vesteh iz Prage so se bavarski hmeljski producenti obrnili na češkoslovaške hmeljske producente s ponudbo, da se sklene sporazum glede sodelovanja v vprašanjih prodaje in reguliranja cen.

= **Stanje Narodne banke 22. t. m.** (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 15. t. m.) **Aktiva:** kovinska podlaga 367.8 (+ 11), saldo raznih računov (tečajne diference deviz) 504.1 (+ 88), posojila na menice 1378.8 (+ 9.8), lombard 253.7 (+ 0.5); **pasiva:** obtok bankovcev 5390.3 (— 15.9), državne terjatve 414.2 (+ 156.4), obveznosti po žiru 388.1 (— 51), razne obveznosti 216.5 (+ 20.3). Večji dotok deviz je povzročil povečanje deviznega zaklada, kar je razvidno iz povečanja postavke kovinska podlaga in iz postavke saldo raznih računov.

= **Češkoslovaška je znižala carino na koruzo za živino.** Po vladni naredbi od 30. avgusta se zniža v Češkoslovaški carinski koeficijent za carino na turščico za živino, tako da znaša v bodoče carina 0.50 K za 100 kg namesto dosedanjih 6 K.

= **Pred gradbo ogromnih potniških ladij v Angliji.** Kakor znano, so bili pred kratkim spuščeni v morje dve ogromni potniški ladji («Evropa», «Bremen») Severonemškega Lloyda, od katerih bo vsaka imela 46.000 ton. Kakor poročajo iz Londona, tudi angleške paroplovne družbe nočejo zaostajati za nemškimi družbami. Družba White Star Line je pričela graditi moderno potniško ladjo, ki bo največja na svetu in bo imela 60 tisoč ton. Podobno ladjo bo v kratkem pričela graditi tudi družba Cunard Line.

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 450 komadov lopat; do 12. t. m glede dobave 75 kg sveč, 3000 kg mila in 1500 kg loja. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave telefonskega materijala, gorilcev in nalučnikov. Prometno-komercijalni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 15.000 škatlic vžigalic; do 18. t. m. glede dobave santinobra, politur-laka, salmijaka, hrastove lazure in vrvic za signalne rogove in piščalke. (Predmetni pogoji so na vpogled pri posameznih oddelkih.) Dne 20. t. m. se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 200.000 kg portlandskega cementa, 45.000 kg negašenega apna, 43.000 komadov opeke, 10.000 komadov umetnega škrilja ter glede dobave pisarniškega papirja in lepenke. (Pogoji so na vpogled pri splošnem oddelku te direkcije.)

Borze

6. septembra.

Na ljubljanski borzi je bilo danes povpraševanje po devizah prilično. Največ je bilo prometa v devizah na Curih, Dunaj, Berlin in Prago. Narodna banka je krila potrebo v devizah na Dunaj, Prago in Curih, v ostalih devizah pa je bila privatna ponudba. Tečaji deviz se niso bistveno spremenili.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda zaradi pomanjkanja flotantnega materijala dalje čvrsta. Pri slabem prometu se je promptna trgovala po 439 — 440 in kasa po 439. Za investicijsko je bilo povpraševanje po 88.5, vendar brez ponudbe blaga. Agrarne obveznice pa so bile zaključene po 55. Med bančnimi vrednotami so bili samo zaključki v Praštedioni po 920 in v Jugobanki po 88.5. Med industrijskimi vrednotami pa so bili zaključki v Trboveljski po 480 ter v Tvornici vagonov po 90.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.8175, Berlin 13.545—13.575 (13.56), Bruselj 0—7.9114, Budimpešta 0—9.9214, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 8.0047—8.0347 (8.0197), London 275.76—276.56 (276.16), Newyork 56.805—57.005 (56.905), Pariz 0—222.24, Praga 168.27—169.07 (168.67), Trst 296.75—298.75 (297.75).

Zagreb. Amsterdam 22.7875 — 22.8475, Dunaj 8.0047 — 9.0347, Berlin 13.5475 do 13.5775, Milan 296.75 — 298.75, London 275.76 — 276.56, Newyork 56.77 — 56.97, Praga 168.27 — 169.07, Curih 1094.1 do 1097.1.

Dunaj. Beograd 12.4575 — 12.4975, Berlin 168.80 — 169.30, London 34.39125—34.49125, Milan 37.1075 — 37.2075, Newyork 708.45 do 710.95, Praga 20.99 — 21.07, Curih 136.43 do 136.93; dinarji 12.4350 — 12.4950.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.725, Newyork 519.275, London 25.1975, Pariz 20.28, Milan 27.185, Praga 15.39, Budimpešta 90.535, Bukarešta 3.155, Sofija 3.7525, Varšava 58.90, Dunaj 73.18.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158—0, Ljubljan. kreditna 128—0, Kreditni zavod 170—175, Vevče 105—110, Ruše 265—285, Stavbna 56—0, Šešir 105—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 439.5—440.5, kasa 439—440, za september 442.5 — 443, za december 454 — 454, investicijsko 88.5 — 0, agrarne 54.5 — 55.5; bančne vrednote: Kreditna 85 — 0, Jugo 88 do 88.5, Ljubljanska kreditna 126 — 130, Hipotekarna 58.5 — 59.5, Praštediona 920 do 922.5, Srpska 151.5 — 0, Zemaljska Sarajevo 130 — 150; industrijske vrednote: Gutmann 205 — 210, Slaveks 95 — 0, Danica 140 — 0, Drava 452.5 — 460, Šečerana 485 — 490, Dubrovačka 470 — 490, Tvornica vagonov 90 — 92.5, Trbovlje 475 — 485, Narodna šumska 17 — 0.

Blagovna tržišča

Hmeljski trg. Poročilo sekcije hmeljskih trgovcev pri sreskem gremiju trgovcev v Celju od 6. t. m.: V okolišu Polzele in Braslovč je kupčija zelo živahna. Za prvovrstno blago se plačuje do 35 Din, za slabše blago pa po 30 do 33 Din. Producenti ponujajo. Na Vranskem in v Št. Petru je kupčija nespremenjena. Povpraševanje je samo po prvovrstnem blagu, za katerega nudijo nakupovalci 30 do 35 Din. Cena za hmelj izven Savinjske doline znaša 26 do 30 Din. V gornjegrajski dolini je bilo prodanih 300 kg prvovrstnega hmelja po 33 Din. Povpraševanje zelo rezervirano. Nakupovalcev ni. Kljub izvrstni kakovosti letošnjega pridelka, ki prav nič ne zaostaja za onim iz spodnje Savinjske doline, je zanimanje po tem hmelju dosedaj zelo slabo. — Nürnberg, 6. septembra. Dovoz 300 bal; prodano 250 bal. Kupčija mirna. Povprašuje se po prvovrstnem hallertauskem hmelju. Cena 230 do 255 mark.

Z vojvodinskega hmeljskega tržišča. Na vojvodinskem hmeljskem tržišču se trgovina z letošnjim hmeljem še ni prav razvila. Trgovci ponujajo za prvovrstno letošnje blago 30 Din za kg.

Ljubljanska blagovna borza (6. t. m.) Les: Tendenca nespremenjeno čvrsta. Zaključeni so bili 3 vagoni hrastovih drv. Povpraševanje je za hrastove frize po dimenzijah kupca in za trame. Deželni pridelki: Tendenca mlačna. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Cene pšenici in moki so popustile. Nudi se pšenica (79/80 kg, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 285 — 287, za september po 287.5 — 290, za oktober po 300 do 302.5; moka: «0g», fco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 430 — 435; turščica: baška, slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni po 345 — 347.5, argentinska «La Plata», promptna, zacarinjena, fco Ljubljana po 300 do 302.5; rž: baška ali slavonska, zdrava, rešetana po 295 — 297.5; oves: baški ali slavonski, zdrav, rešetan po 265 — 270.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (5. t. m.) Glede na zopetno popuščanje tečajev v Chicagu in slabo tendenco na budimpeštanski borzi je bilo razpoloženje na dunajski borzi mlačno. V pšenici je bilo le nekaj manjših zaključkov v jugoslovenski pšenici. V turščici je tendenca mirna ter se trguje le argentinsko blago, cene ovsu pa so nekoliko popustile. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 36.75 — 37.75, madžarska potijska (81/83 kg) 40.5 — 41; rž: marchfeldska 37.75 — 38, madžarska 36 — 36.25; turščica: argentinska 35.5 do 36; oves: domači 32 — 32.5, madžarski 34 — 34.5. Moka «0» v trgovini na debelo: domača 62 — 64, madžarska 61 — 63.

Lepa Turkinja

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 6 septembra 1928. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovalna)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vl. v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana	8.	769.0	12	98	NE 1	0	megla	
Maribor		769.0	14		ENE 2	0		
Zagreb		768.5	16	87	SE 2	0		
Beograd		768.7	22	63	ESE 4	0		
Skoplje		770.0	19	53	mirno	0		
Split		767.2	23	63	E 2	0		
Sarajevo	7							
Dubrovnik								

Solnce vzhaja ob 5.26, zahaja ob 18.29, luna vzhaja ob 21.49, zahaja ob 13.10.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 24.0 C, najnižja 7.0 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Pretežno jasno vreme.

Netka Juvančič roj. **Tomšič** javlja v svojem in v imenu svojih otrok **Zore** in **Tončka,** da je danes po mukepolni bolezni preminul njih ljubljeni soprog, oče in brat

Anton Juvančič

posestnik.

Pogreb predragega rajnega bo v soboto 8. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti št. 26.

Videm ob Savi, 6. septembra 1928.

Iz življenja in sveta

Kako so ribiči našli splav „Lathama“

O Amundsenovi smrti ni več nobenega dvoma. — Francoski konzul na Norveškem izjavlja, da je najdeni splav res del razbitega letala. — Kdaj se je pripetila katastrofa? — Posadka »Lathama« je štela šest oseb

Poveljnik ribiške ladje «Brodd», ki je naletel na splav francoskega hidroplana «Lathama», popisuje najdbo tega predmeta tako-le:

Ko smo na morju ugledali splav, se nam je najprej zdelo, da se premetava po vodi sod olja. Ker pa je napravilo izginotje Amundsena na vse mornarje in ribiče globok vtis, smo sklenili, da se plavajočemu predmetu približamo in si ga natančneje ogledamo. Vozili smo proti plavajočemu predmetu in kmalu je vzkliknil mornar, ki je imel stražo:

»To je vendar kos letala!«

Na palubi ladje je vse utihnilo. Bili smo si svesti, da smo odkrili tajno nestanka «Lathama» in Amundsenove smrti! Nihče od nas ne bo pozabil trenutka, ko smo splav ujeli in ga dvignili na ladjo. Nihče ni bil več v dvomu, da je smrt slovitega raziskovalca izpričana in potrjena. In s polno paro smo krenili v Tromsö, kjer smo obvestili o najdbi

francoskega konzula.

Konzul je takoj prihitel na krov. Ogledal si je splav ter izjavil, da je najdeni predmet nedvomno kos Guilbaudovega hidroplana, s katerim je letel Amundsen na pomoč Nobilovi ekspediciji. Splav se je po sodbi konzula odtrgal od hidroplana v momentu, ko je letalo udarilo na vodo.

Norveški «Extrabladet» objavlja članek nekega sotrudnika-letalca, ki sodi, da se je morala pripetiti katastrofa dne 18. junija med 19. in 20. uro zvečer, ko se je hidroplan nahajal baš na polovici pota med norveško obalo in Medvedjim otokom. Znano je, da je «Latham» tega dne

brezžično klical na pomoč.

Klice je ujela radio postaja v Tromsö in jih je tudi sporočila naprej. Na Norveškem po najdbi «Lathamovega» splava nihče več ne dvomi, da je Amundsen mrtev in vsi listi prinašajo tople nekrologe, povdarjajoč, da je zadelo Norveško težka, nenadomestljiva izguba, kajti Amundsen je bil eden največjih in najspretnejših raziskovalcev.

Ponovimo v kratkem zgodovino Amundsenove katastrofe:

Dne 8. junija letos je francoska vlada ponudila Amundsenu hidroplan «Latham», katerega je raziskovalec sprejel. Takoj nato je dobil Guilbaud povelje, naj odrine. Guilbaud je bil poveljnik letala, poročnika Albert de Civerville in Lief Dietrichson pa sta funkcirala kot navigacijska častnika. Poleg njiju je bila v letalu še dvojica: radiotelegrafist Valett in mehanik Gilbert Brazy.

»Latham« se je dvignil

odletel v severnem pravcu in izginil v debeli megli. Minile so ure, dnevi, tedni in meseci — o Amundsenu ni bilo duha ne sluha. Samo radiopostaje so javljale, da čujejo nerazumljive klice, ki jim ne vedo razlage. Pisalo se je celo, da se je «Latham» spustil na ledeno ploščo in da se bo hrabri in izkušeni Amundsen rešil, kakor se je rešil že neštetokrat iz sličnega položaja. Nade se žal niso uresničile. Posadko «Lathama» je

doletela žalostna smrt?

Na obali severne Norveške, blizu mesta Fugloe, dobrih sto kilometrov od Tromsöja se je našel splav «Lathama», sivo pobarvan, 2 m 32 cm dolg, [illegible] cm visok in 56 cm širok Bil je deloma prevlečen z bakrovino in je nedvomno priča smrti junakov, ki so šli na pot, da bi rešili ljudi, ki jih je speljal Nobile v pogubo.

Zadnje žrtve Nobilove pustolovščine

Od zgoraj navzdol: Amundsen, Guilbaud, Dietrichson in ostali člani »Lathamove« posadke.

Povratek iz ruskega ujetništva po 14 letih

Iz Trutnova poročajo, da se je te dni vrnil domov iz ruskega ujetništva posestnik Kuhn, ki je bil v Rusiji ujet od l. 1914. do letos. Kmalu po izbruhu svetovne vojne je moral z rezervisti na fronto, kjer so ga zajeli ruski vojaki. Nekajkrat je pisal domov, potem je utihnil. Ko ni bilo od njega glasu leta in leta, je bil proglašen za mrtvega. Žena je plačala nekaj za pokoj njegove duše, in potem je vrgla oko po drugem, ki se je priženil k njej v hišo.

Pojav Kuhna je seveda prestrašil vse domačine, najbolj pa njegovo ženo. V strahu, da ne bo kruto obračunal ž njo, ga je prosila milosti in odpuščanja, ampak Kuhn je kratko izjavil, da se ne misli muditi v domovini, ampak da bo samo prodal posestvo, ki je njegovo, čeprav je oblast izjavila, da je mrtev, nakar se bo vrnil zopet v Rusijo. Oblast stoji pred kompliciranim slučajem, s kakršnim še ni imela opraviti, zato vzbuja stvar ogromno zanimanje.

Rekordna letina v Ameriki

Z letnim časom smo že tako daleč, da se da pregledati letošnja svetovna letina in napovedati, v kateri deželi bo letina najboljša. Glede zrnja je na prvem mestu Severna Amerika, ki letos daleko prekaša že itak bogato lansko žitno letino.

Tudi v Kanadi so imeli dobro žetev, vendar je Severna Amerika tudi to deželo prekosila, čemur se čudi ves svet. Narodni gospodarji pravijo, da takšne letine Amerika sploh še ni nikoli imela. Poleg pšenice je posebno dobro uspela rž in poleg nje oves. Zelo dobro je obrodila tudi koruza. Vidimo, da ne veli zastonj Sveto pismo: Kdor ima, mu bo navrženo! Amerika, ki ima na prebitek denarja in vsega drugega, ima za nameček svojega blagostanja še najboljšo letino na svetu, Evropa pa umira v dolgovih in mora trpeti lakoto.

Miss Ethel Hertle

se je udeležila l. 1924 kot amaterka olimpijske plavalne tekme. Pozneje je stopila med profesijoniste. Te dni je odnesla na plavalni tekmi v Torontu ob Ontarskem jezeru prvo nagrado.

Novost v francoski telegrafiji

Te dni so začeli uvajati na Francoskem nov tip telegrafskih aparatov, tako zvane teletipe, ki prenašajo namesto Morsejevih znakov običajne

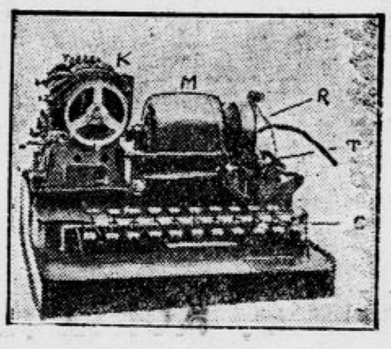

latinske črke. Stroji so, kakor vidimo, precej podobni pisalnim strojem. Klavijatura (C) omogoča sprožitev električnih tokov za posamezne črke, ki je prenaša transmeter (T); sprejemna aparatura (K) sprejema brzojavke iz drugih krajev. M = električni motor z mederatorjem (P), ki omogoča primerno oddajno in sprejemno brzino.

Desetnadstropni hotel v Pragi

Češki industrijalec Bondy kani sezidati v bližini Wilsonovega kolodvora v Pragi velikanski hotel, katerega posebnost bo, da bo imel tri nadstropja pod zemljo, sedem pa nad zemljo. Na strehi hotela bo velika restavracija z razgledališčem in igrališčem za tenis. Inženjerji so že napravili načrt in gradbeni odsek mestne občine ga je odobril, tako da se bo začelo z zidanjem lahko že v najkrajšem času. Bondyjev hotel bo v Pragi največja stavba svoje vrste. Pod streho bo že spomladi, prometu pa ga izroče prihodnje leto.

Diadem kitajske cesarice-vdove

Nankinška kitajska vlada je odredila zaplembo vseh draguljev iz ukradenih dragocenosti, katere so tatovi uplenili v kitajskem dvoru. Med temi dragocenostmi se nahaja tudi diadem kitajske cesarice-vdove. Ostale ukradene predmete iščejo detektivi v Šanghaju in Tientsinu. Ker je nankinška vlada proglasila te predmete za državno last, bodo kitajski častniki, ki so izvršili tatvino, sojeni po najstrožjih zakonih. Vlada je že izdala naredbo, da se morajo obsoditi na smrt in ustreliti.

Novo zdravljenje sladkorne bolezni

Na kliniki prof. Ketlyja v Budimpešti preizkušajo že nekaj časa nov način prehranjevanja sladkornih bolnikov. Prehranjujejo jih z redilno mastjo dunajskega zdravnika dr. Stejskala, ki jo je ta izumil pred nedavnim in ki se imenuje Dinutron. Ta mast vsebuje 50 % prave masti, 36.7 % ogljikovih hidratov in 13.3 % beljakovine. Z Dinutronom drgnejo bolnikovo kožo, ki ga nato sama absorbira z istim efektom, kakor da bi ga prebavil želodec. Uspeh je celo boljši. Na kliniki so dognali, da se sladkorna količina v urinu in preokisenje organizma po tem načinu prehranjevanja odpravi, bolnik sam pa postane debelejši.

Nobilova ekspedicija v filmu

V soboto, 31. avgusta je bil velikanski naval na največji milanski kinematograf. Predvajal se je film Nobilove ekspedicije na severni tečaj, posebno del, ki je prikazoval kroženje majorja Maddalene nad rdečim šotorom in delovanje pomožnih akcij za rešitev ponesrečencev «Italie». Ko se je prikazalo na platnu letalo Maddalene, je ljudstvo začelo ploskati od navdušenja. Pri predstavi je bil navzoč tudi general Nobile, ki se je mudil tiste dni v Milanu, kamor je prišel na zdravniško konzultacijo. Publika je ploskala tudi kadar so se prikazali v filmu Nobilov rešitelj Lundberg in njegov poveljnik Thornberg, dočim se je pri Malmgreenu, Amundsenu in Guilbaudu zadržala precej hladno.

•

Iz Rima javljajo, da se je stanje kapetana Mariana, ki je z Zappijem korakal skozi pokrajino večnega leda, zadnje dni znatno poslabšalo. Temperatura se mu je nepričakovano zvišala. Zdravniki so ugotovili, da so se mu vnele žleze in da obstoji nevarnost vnetja krvi, kar lahko povzroči njegovo smrt.

Skrivnost otoka št. 34.

Kjer tvori reka Mississippi mejo med državama Tennessee in Arkansas, obliva celo množino otočkov, ki dajejo zavetišče roparjem in tihotapcem. Ladje prohibicijske policije križarijo čestokrat v okolici teh otokov, a nikoli se jim ne posreči, da bi prišle kakšni tolpi tihotapcev z alkoholom na sled. Pač pa se je zgodilo že opetovano, da je ena ali druga teh ladij na nepojasnjen način zletela v zrak. Te dni je policija vendarle napravila veliko odkritje. Ugotovila je, da obstoji na otoku, ki je označen s številko 34, cela suženjska država. Dva bela monarha, brata Fraley, sta vladala na njem s pomočjo šestih drugih belokožcev nad štirimi stotinami črncev. Vladala sta neomejno nad njihovim življenjem in smrtjo. Polnagi, vsi izstradani so morali dan in noč kuhati žganje, povprečno 10.000 galon — 45.000 l na leto. To žganje so potem neusmiljeni tirani vtihotapljali v južne države Unije. Otok je bil dobro zastražen pred nenadnimi poseti Komaj se mu je začela bližati kakšna ladja, so se postavili oboroženi ljudje v zasedo. Čim je pri-

»Zakaj obsega tvoja naloga o mleku samo pol strani, dočim so drugi učenci napisali po več strani?«

»Pisal sem o kondenziranem mleku«

To je pravi zamotek Aspirin tablet

Pazite na originalni omot z modro-belo-rdečo pečatno znamko!

stala, jo je dinamit pognal v zrak. Naravnost čudež je, da je mogla policija v teh okoliščinami vendarle pristati na otoku, prodreti do utrjenega bivališča obeh poglavarjev, razorožiti vso tolpo in jo poaretirati. Razbojniki so še uklenjeni pretili oblastim, ki so se drznile ustaviti jim zločinski posel. Oblasti pa so osvobodile vseh 400 črnih sužnjev in poskrbele za njih eksistenco.

Na sokolski zlet v Skoplje

Mislil sem, da se bom lahko peljal čez Bosno na Sarajevo, Čačak in Stalač, toda »Putnikova« gospodična mi je pojasnila, da imam znižano četrtinsko vožnjo in se moram voziti v Skoplje po najkrajši poti: tja in nazaj na Beograd.

Je že takšno »naredjenje«, tu ne pomagajo nobeni ugovori in nikaki dokazi. A v Skoplju hočem biti. Kupim vozni listek in sedem v popoldanski vlak Ljudi je nabito polno, vse hiti za nedeljo iz mesta. Stisnem se v kot in poslušam »politiko narodnih mas«. Nekaj časa me to zabava.

A vlak odbija enakomerni takt in me uspava. Parkrat pogledam na oblačno nebo, na črna polja in na komaj zametne obrise gora in dremljem dalje. Zbudim se na sremski široki ravnini, ki je v ranem jutranjem solncu vsa zlata. Žito je že davno požeto, le skorai popolnoma suho koruzovje še štrli pokonci radi dolgotrajne suše malone brez storžev in vse obupano.

Na beograjskem kolodvoru dobim važne činitelje JSS, starosto Gangla, prosvetarja Jerasa in blagajnika Meška (v civilu hud davčni vijak!), katerim se še pridruži načelnik skopljanskega Sokola Čeh Kubiček, bivši dolgoletni sokolski delavec v Karlovcu. Povabijo me v svoj voz na pogovor.

Vlak drdra mimo Topčidera in se brez težave vzpenja proti Avali (565 m), odkoder nas pozdravlja mrko zidovje stare kule, švigne pri Ripanju skozi tri predore in že se vozimo po dolinicah hribovite Šumadije proti plodni ravnini reke Morave. Polje je vse posušeno, na mnogih mestih ob železnici naravnost požgano. Tudi trava je vsa suha, da nimajo živina in gosi in purani in črni pujski, ki jih pasejo pastirčki s šajkačami na glavi, kaj jesti. Vsa okolica je od dolgotrajne suše čisto jesensko žolta in celo akacije in murve so izgubile vso sočno barvo svojega listja.

Na postajah ogledujem vozove: velika večina tudi novo pobarvanih ima napis SDŽ in le malo SHS. Čudim se, pa mi nekdo reče, da je ta napis na ljubo dr. Korošču, ker ga lahko bereš kot Slovenske Državne Železnice. Oh, da!

Postaja za postajo, vas za vasjo, mestece za mestecem nam hiti naproti, nas pozdravlja in ostaja za nami. Nedelja je, ljudje so praznično, toda preprosto oblečeni. Ženice ponujajo čez ograjo (na peronu ne smejo prodajati) sadje in pogačice, male presne kruhke po dva dinarja. Petja ne slišiš, le od nekod prihaja zvok harmonike. Hišice so male, vse med drevjem, od Palanke dalje pokrite navadno z robniki, kakor pri nas na Krasu. Med drevjem prevladuje akacija, bagren ji pravijo domačini. Ta bagren je tudi zašel v pogovorko. Ako kdo toži, da je zelo bolan, mu svetujejo: »Pelji se v Bagren - banjo (kopališče)!« To je: umri!...

Peljemo se po dolini Morave. Pri selu Laništu se drugače široka dolina zoži na en km. Reka teče tik pod progo. Skoro taka je, kakor naša Sava pri Lazah, le da teče prav mirno. Pri Čupriji (most) se peljemo čez njo po krasnem železnem mostu. Čim bolj se bližamo Nišu in Skoplju, tem lepša, tem romantičnejša je Moravska dolina. Večkrat jo gore tako stisnejo, da mora železnica iskati pot skozi predore. Vasice leže v tako idilično lepih kotičkih, da ti po njih kar srce koprni. Skočil bi z vlaka in pohitel tja, tako milovabljive so v svoji preprostosti.

V Nišu starodavnem nas čakajo na kolodvoru predstavniki Sokola s starosto na čelu. Z avtom nas peljejo v mesto in pokažejo Sokolski dom, krasno novo stavbo v Jovanovi ulici. Znotraj je značilen napis:

Galićeme tiče Sokoliće,
Naše pleme izginuti neče.

Mesto ima še mnogo drugih krasnih stavb, gimnazijo, dom sreza niškog, bolnico, Pasteurjev zavod, inženjersko vojašnico i. dr. Pokažejo nam tudi znamenito Čele - kulo, stolp mrtvaških glav, kamor so Turki vzidali glave srbskih vojakov, ki so junaško poginili v neravnem boju skupaj s sovražniki, ko je poveljnik Sindjelić zaradi premoči Turkov raje zažgal zalogo smodnika, kakor da bi padel s svojimi tovariši v plen. Piramida pod goro Čegar blizu vasi Kamenice nam kaže oddaleč krai njihove junaške smrti. V niški saborni cerkvi pa je pokopanih nad 120 srbskih inteligentov (duhovnikov, učiteljev in dr.), ki so jih pomorili Bolgari med svetovno vojno.

Krasni so kraji od Niša proti Skoplju, toda mi jih ne vidimo, temveč jih v temi noči le slutimo po posameznih silhuetah in minutnih očrtanjih na temnejšem ozadju. Potem pa priplava ščip nad gore in oblije s svojo očarljivo svetlobo polja in Vardar in vasi in gore. V tem polumraku se vzdignejo pred nami kakor sulice v svetlo nebo visokorasli, vitki, temnolistni jagnedi in zablišči v stoterih lučih mesto carja Dušana Silnega. — Rad. Peterlin-Petruška.

Epidemija denge na Grškem

Tik pred zadnjimi volitvami je začela na Grškem razsajati huda mrzlica, nekakšne vrste tropska gripa, ki pustoši kakor kuga. Bolezen se je zanesla že daleč čez meje grške države, kamor je prišla iz Azije. Razširjajo jo muhe, natančni povzročitelj pa doslej ni znan. Tudi zdravila, s katerimi bi se bolezen uspešno pobijala, ni na razpolago. Na dengi je zadnje dni zbolel celo ministrski predsednik Venizelos, ki je prišel v domovino, da bi Grško preporodil in jo očistil dolgoletnih notranjih bojev in sporov.

Življenje v Atenah počiva. Celo državni uradi delujejo v zelo skrčenem obsegu. Na stotisoče ljudi leži in si ne ve pomagati. Bolezen se je že tako razširila, da ji vlada ne ve sredstva in se je obrnila za pomoč na Društvo narodov v Ženevi, ki je poslalo na Grško posebnega specijalista. Edino sredstvo, ki morda pomaga pri omejevanju denge, je zelo preprosto in enostavno: tlak pred hišo in prag poslopja se polije z apnom, ki baje odganja muhe, prenašalke bolezni. Na naši sliki vidimo, kako se vrši ta procedura na atenskih ulicah

H katastrofi v newyorškem subwayu.

Kakor smo že poročali, se je pripetila te dni pri newyorški podzemeljski železnici (subwayu) strašna nesreča, ki je zahtevala 25 mrtvih in kakšnih 200 ranjenih oseb. Pričujoča slika je bila posneta neposredno po katastrofi.

Stanley Weyman: 112

Rdeča kokarda

Roman.

Ne da bi mu odgovoril, mi je segel Buton pod pazduho in me je rahlo odvel, med tem ko me je baron podpiral z druge strani. Z njuno pomočjo sem stopal med dvema vrstama ljudstva, ki sta me ogledovali z nekakšno bedasto zavzetostjo — med dvema vrstama obrazov, ki so bili videti v žarki solnčni bleščavi čudno bledi in prepadeni. Klobuk sem bil izgubil, solnce mi je slepilo oči in omamljalo glavo, toda Buton me je vodil za roko; zavili smo in stopili skozi vrata, ki so se odpirala v zidu. Pri tem sem izpustil rutico, ki so mi jo bili dali, da bi si obvezal ramo. Neki človek, ki je stal pred vrati, zadnji v desni vrsti ljudstva, jo je pobral in mi jo ponudil s prisrčno ustrežljivostjo. Imel je sulico in po njegovih okrvavljenih rokah sem spoznal v njem enega izmed morilcev.

Dva moža sta nesla nekoga drugega v nasprotno hišo; ob pogledu na to ohlapno truplo in visečo glavo sta se mi zdajci vrnila pamet in spomin. Zgrabil sem Butona za suknjo in ga stresel kakor češpljevo drevo.

»Kje je gospodična de Saint-Alais?« sem kriknil. »Kaj si storil z njo, lopov? Če si jo...«

»Tiho, gospod, tiho!« je odvrnil z očitajočim glasom. »Bodite pametni. Oteta je, tako mi vere, in kmalu jo boste videli. Bila je izmed prvih, ki so jih prenesli semkaj. Nihče ji ni skrivil lasu na glavi.«

»Semkaj so jo prenesli?« sem vprašal.

»Da, gospod vikont.«

»Živo in zdravo?«

»Da, da, živo in zdravo.«

Ko sem začul to novico, so me oblile solze, ki menda niso bile nevredne moža, saj so bile solze radosti in hvaležnosti. Nihče mi jih ne bo očital, kdor pomisli, koliko sem bil prestal in koliko krvi sem bil izgubil, dasi rana na mojem ramenu ni bila težka. Sicer pa nisem bil edini, ki je plakal tisti dan. Pozneje sem zvedel, da se je celo eden izmed morilcev, eden tistih, ki so najbolj vneto opravljali svoj krvavi posel, bridko razjokal, ko se je osvestil in spoznal, kaj je storil.

Tisti dan in naslednja dva dni so pobili v Nîmesu okoli tristo ljudi, največ v kapucinskem samostanu, kjer si je bil Froment uredil tiskarno in glavni stan, v »Rdeči krčmi« in v Fromentovem lastnem bivališču, ki so ga morali s topovi porušiti. Komaj polovica teh žrtev je poginila z orožjem v roki in v pijanosti borbe; ostale so gonili po stranskih ulicah, hišah in skrivališčih ter jih pobijali na mestu, ali pa jih — če so se bili vdali na milost in nemilost — postavili ob najbližji zid in ustrelili . . .

Izmed osemnajstorice moških, ki so bili z menoj vred doživeli strašni prizor v Kapucinski ulici, so ostali živi samo štirje. Kakor mojo, sta tudi njihovo rešitev povzročila z ene strani pravočasni prihod Butona in nekaterih drugih voditeljev, ki niso bili tako fanatični kakor Cevenneci, z druge strani pa trudnost, ki se je proti koncu klanja polastila krvolokov.

Med temi štirimi rešenci sta bila abbé Benoit in Louis de Saint-Alais in prečudno je bilo naše srečanje, ko smo vsi trije hkrati stopili v svoji raztrgani obleki in s svojimi okrvavljenimi obrazi v salon gospe Catinotove. Vse oknice razen ene so bile še zaprte: pepel ognja, ki je tako veselo plapolal v mojo čast, ko sem sedel z domačico te hiše pri večerji, je še ležal v kaminu. Soba je bila temačna in hladna, pohištvo je metalo svojo senco daleč na okoli in po stopnicah se je razlegalo do nas vpitje ljudstva, ki je v svoji nenasitni radovednosti postopalo okoli vrat.

Prečudno je bilo naše srečanje, sem dejal, zakaj vse tri nas je nekdaj družilo prijateljstvo, ki so ga bili izpodkopali težki dogodki zadnjega časa. In zdaj smo se sestali kakor trojica mrličev, ki vstanejo iz grobov, vsi prepadeni in drgečoči, z očmi, bleščečimi se od mrzlice prestanih grozot; toda o naših sporih ni bilo več niti sledu. »Brate moj! — Da, tvoj brat!« in Louiseve roke so se sklenile z mojimi, kakor da jih je pokojnik, on, ki je bil umrl z vso neustrašenostjo svojega rodu, položil drugo v drugo; abbé Benoit, ki ni mogel brzdati svoje bolesti, pa je med tem hodil po sobi ter vil roke in stokal:

»Ubogi moji otroci! Oh, moji ubogi otroci! Bog se usmili naše dežele!«

Iz sosedrje sobe se je slišalo pridušeno mrmranje in ženski plač ter nagla hoja sem ter tja; mislim, da je bilo prav tisto, kar nas je pomirilo. Louiseva bol si je sicer zdaj pa zdaj dajala duška, a vendar smo se jeli po malem pametno razgovarjati. Zvedel sem, da leži tam, zraven nas, gospa de Saint-Alais, ki je bila v metežu pala in se težko poškodovala, ne glede na to, da so jo potlej še pohodili; Deniza, gospa Catinotova in zdravnik so bili pri njej. Še polmračni salon, v katerem smo bili, je imel nekam turobno lice in na naše tihe pogovore je zdaj pa zdaj legal bolesten molk. Kmalu se je spet začulo pokanje pušk in za trenutek smo vsi trije pozabili svoje skrbi ter jeli govoriti o Fromentu in o tem, ali mu še ostane kako upanje, da se reši. V presledkih boja smo prisluškovali rjovenju, ki ga je zaganjala množica. A vedeli smo, da nas ta krik in bojni hrup ne zadevata več: bilo je, kakor da nas je smrt osvobodila vseh vnanjih obvez.

STARA RENOMIRANA KRZNARNA V GRADCU (GRAZ)

M. HOMSCHAK

JE ZASTOPANA NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU S PREKRASNO IZBIRO KRZNA ZA DAME, KI SO IZDELANA PO ORIGINALNIH MODELIH

1067

BREZKONKURENČNE CENE! PAVILJON H/455 PRVOVRSTNA IZDELAVA!

L. Mikuš Ljubljana Mestni trg štev. 15

Ustanovljeno 1839

Na malo Na veliko **dežniki**

Telefon 2282

Naši onstran granic

p— *Premeščena sta* v Toskano učitelj Viktor Vovk z meščanske šole v Postojni in učiteljica Marija Ditrih v Senožečah.

p— *V Ukvah* je bil občinski komisar laški človek, ki se je obnašal ošabno in pridno praznil občinsko blagajno. Ko je bila čista, je pobegnil v Avstrijo. Občina ima velike dolgove in ne ve se, kako jih bo mogoče pokriti. V Ukvah in okolici ne občutijo posledic suše, ker je vedno pravočasno deževalo.

p— *Občinski tajniki državni uradniki.* Uradni list objavlja kr. zakonsko odredbo z dne 17. avgusta t. l., katera urejuje pravni in gospodarski položaj občinskih tajnikov, ki postanejo državni uradniki.

p— *Za enotne italijanske naselbine* na *Krasu* se ogreva tržaški »Piccolo« in meni, da bi bili v ta namen najbolj pripravni Furlani. List misli, da bi se tako dvignilo kmetijstvo in pospešila asimilacija. »Piccolova« želja je nesmisel. Furlanii obdelujejo krasno bogato plodno zemljo v ravnini, na Krasu pa dela čudeže na kamniti zemlji slovenski kmet. Furlani bodo »Piccolovo« ponudbo ogorčeni odklonili. Saj niso na glavo padli, da bi šli z lepe grude na kamen! In Furlani naj bi pospeševali asimilacijo, ko tako sovražijo Italijane! Ob tej priliki se spominjamo, kako so v vojnem času nekateri avstrijski in madžarski listi opisovali Kras in njegovo prebivalstvo, občudovali žilavost in delavnost slovenskega kmeta in izjavljali, da ne poznajo drugega rodu, ki bi vztrajal in delal na kraški zemlji.

p— *Premeščeni so:* učiteljica Olga Čus, doma iz Gorice, v okolico Rima, učitelj Kazimir Savnik v Ozeljanu in učiteljica Jelica Križman v Šempasu sta premeščena v Umbrijo.

p— *Vojvodinja d' Aosta na Krasu in na Goriškem.* Vojvodinja d' Aosta si je ogledala v nedeljo azile «Italie Redente» na Krasu in v goriški okolici. V Lokvi na Krasu so inavgurirali nov azil. Potem je šla v cerkev molit, nato pa je župniku Stefanuttiju priporočila skrb za domačine in zlasti za otroke, ki predstavljajo cvet in bodoče upe Italije. V Štorjah je videla razvaline pogorelega azila. Začasno je nameščen azil v Bratoževi hiši. Zgradi se nova stavba. Ob prihodu vojvodinje je bilo v Lokvi in Štorjah vse v zastavah, v zadnjem kraju so postavili tudi velik slavolok. Deklice so po laško nagovarjale vojvodinjo in ji darovale šopke cvetja, neka ženska v Štorjah se je naučila govor, v katerem je vojvodinji potožila strašno bol, ki je zadela Štorje, ker je zgorel azil. Na Goriškem je bila vojvodinja v Šempasu, kjer so inavgurirali nov azil, potem v Dornbergu, ki je tudi dobil novo raznarodovalnico «Italie Redente», posetila je nato Ajdovščino in se končno odpeljala v Gorico in od tam v bližnji Ločnik, kjer deluje velik azil «Italie Redente».

p— *«Lojalno prednaznanilo».* Goriški fašistični listič «La Vedetta dell' Isonzo» je vzrohnel nad slovenskimi irredentisti in komunisti, ki morijo in požigajo. Širi se delovanje, pripravljeno od dobro znanih agitatorjev iz Trsta in Gorice, da bi z nasiljem odtrgale fašizmu drugorodce. To delovanje teži za tem, da se spremeni naša obmejna pokrajina v balkansko deželo. «Zakaj tako sovraštvo proti slovenskim fašistom? Kje se to sovraštvo podpihuje? Odgovor bi dobili onostran vzhodne in zahodne meje»... «Treba udariti pravično, udariti močno. Marsikdo bo kričal, drugi bo stokal v predsobah v Ljubljani in na Dunaju, fašizem pa se smeje opoziciji in grožnjam ter nadaljuje neizprosno svoj pohod. Če se bodo grožnje uresničevale in napadi podvojili, bodo znali fašisti poleg pušk rabiti tudi druga sredstva, na katera še niso pozabili: na najsvetejše zaušnice in čudodelne gorjače. To ni grožnja, le lojalno prednaznanilo.»

p— *Z Goriškega.* Obeta se zboljšanje polja v goriški okolici. Nameravajo uvesti umetno namakanje, ki bi pospeševalo poljedelstvo in vrtnarstvo v Šempetru, Vrtojbi in Štandrežu. Načrt za baziliko na Sveti gori je napravil arhitekt Barič, ki je vodil tudi delo Cerkev ima v notranjščini prostora 72.50 krat 22 m, ima tri ladje, globina ladje je široka 10 m, visoka 14. V kapeli sv. Mihaela je grob kardinala Missije. Goriški prefekt je poslal na podeštate okrožnico, s katero preklicuje oprostitev pristojbin za potne liste, ki se izdajajo izseljencem in njihovim družinam, ko gredo iskat dela po svetu. Vsi dokumenti, ki so bili izdani brez plačanih pristojbin pred 15. avgustom, ko je stopil nov zakon v veljavo, se morajo otaksirati. Izseljenci morajo odšteti oblastnim blagajnam polno pristojbin, predno zapustijo svoj dom. Še v zadnjih trenotkih za slovo jih udarijo z visokimi taksami. Goriški gospodarski svet je v svoji zadnji seji razpravljal o potrebi razširjenja telefonskega prometa v deželi. Idrija, Vipava sta brez telefonske zveze. Odobren je bil načrt za ustanovitev sirarske šole. Pokrajinska uprava naj izplača v ta namen preostanek vojne odškodnine za škodo, ki jo je trpela kmetijska šola.

p— *Regulacija Bele.* Iz Breginja poročalo, da je na dražbi neka laška tvrdka prevzela regulacijo Bele, ki bo stala 600.000 lir. Na delo se morajo vzeti v prvi vrsti domačini.

kr— *Nemške nasilnosti.* Dne 19. avgusta je bila v Rožu prireditev z igro povsem nedolžne vsebine. Hajmatšiclerji so bili pokoncu. Dve uri pred pričetkom predstave so odpeljali z doma igralko, ki je imela glavno vlogo. Z motornim kolesom so drveli ž njo po deželi okoli. Dekle je prosilo, jokalo, protestiralo, vse zaman. Omenjeni dan je bil v Hodišah »materinski dan«. Najprej je bil govor domačega župnika, nato je sledila igra »Lurška pastirica«. Z zlobnežem, ki je hotel preprečiti prireditev, bodo Slovenci primerno obračunali. Govorijo o avtonomiji in nemški širokogrudnosti na Koroškem. Tačas pa se vršijo nasilnosti na nasilnosti.

p— **Sportno igrišče** si mora omisliti vsaka občina. V Dobravljah na Vipavskem je bila komisija iz Gorice, ki je določila za sportno igrišče 10.000 m² travnika »na skladah«, ki leži nekako v središču razširjene svetokrižke občine. »Mlake« pa bo treba najprvo izsušiti. Kakor se vidi, bodo »sportna igrišča« za občine drago breme.

p— **Umrl je** v Winterthuru v Švici gosp. Anton Arčon, poslednji župan občine Renče. Predlanskim je odšel z drugimi zidarji iz Renč v Švico, ki mu je letos pripravila grob. Pogreb je bil lep. Številni njegovi sorojaki so prihiteli v Winterthur, da se poslove od priljubljenega rajnkega. Pevski zbor iz Curiha mu je zapel pri grobu »Blagor mu«. Arčonova družina je razkropljena po svetu.

UGONABLJA: Muhe, Komarje, Mravlje, Stenice, Bolhe, Ščurke, Molje i. t. d.

V najhujši vročini

je najboljša in najbolj zdrava pijača

ohlajeni

Radenski

zdravilni vrelec

Dobi se ga v vseh boljših trgovinah, restavracijah in gostilnah.

161

Avtobusna zveza z modernimi velikimi avtobusi tt. „Tapred" d. d., Zagreb

1068

Zagreb - Brežice - Novo mesto in nazaj. Odhod dnevno iz Novega mesta ob 4.45 uri, dohod Brežice kolodvor ob 6.30 uri, prihod Zagreb 8.35. Odhod iz Zagreba ob 15.45 uri Zrinjevac, prihod Brežice ob 17.45 uri, prihod Novo mesto ob 19.34 uri. — Pojasnila v oglasih.

Zajamčeno pristno

svinisko mast

v lesenih sodih á 50, 100, 200 kg, količina 85—90 mct. **poceni prodam.**

Pojasnila daje tvrdka 10702

Armin Kohn, Nova Gradiška.

ZAHVALA. 10 37

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se tem potom najtopleje zahvaljujemo za iskrene izraze sožalja in tolažbe, za krasno cvetje ter vsem, ki so spremili našega ljubljenega soproga in očeta, gospoda

Rudolfa Pehanija

k njegovemu zadnjemu počitku.

Posebej pa se zahvaljujemo gosp. primariju dr. Fr. Dergancu in gg. asistentoma dr. Kramariču in dr. Guzelju za ljubeznjivo tolažbo in pomoč, ki so jo nudili ubogemu bolniku v težkih dneh trpljenja.

V Ljubljani, 6. septembra 1928.

Mestni pogrebni zavod **Žalujoči ostali.**

†

Mestni pogrebni zavod

Naša zlata edinka

Pipica 1072

se je danes po kratkem, težkem trpljenju, v nežni starosti enega leta, preselila med nebeške krilatce.

Pogreb nepozabnega deteta se vrši v petek, dne 7. septembra 1928, ob 2. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1928.

10723 Neutolažljiva oče in mati

CIRIL in VERA LAZAR.

Kalvarija

60/01

dosedaj največja gledališka predstava na prostem. Matičičeva bojna igra se vprizori dne 8. in 9. sept. vsakokrat ob 8. uri zvečer na Kodeljevem na prostem. Predprodaja vstopnic pri tvrdki «Orijent», Dunajska cesta 14.

Izurjeno natakarico

za takojšen nastop

sprejme restavracija pri kolodvoru Kranj.

Izvežbane, kavcije zmožne moči imajo prednost.

Predstaviti se je osebno.

1073

✝

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš dobri soprog, stric itd., gospod

Franc Verbič

uradni sluga v pokoju in posestnik

dne 5. septembra t. l. po daljšem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v petek, dne 7. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Kranj, 5. septembra 1928. 10714

Žalujoči ostali.

INVENTURNA PRODAJA

ki se vrši do 15. septembra pri tvrdki A. Šinkovec nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 18—19 Vam nudi blago po nedosegljivo nizkih cenah —:—:—:— Zatorej : ne odlašajte z obiskom :

Velike motorne dirke v soboto dne 8. sept. **na dirkališču pri Dev. Mar.**
in ghim-khana igre ob 3. uri popoldne **v Polju.**

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—. Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—. Ure pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo.

Sprejemanje malih oglasov za prihodnjo številko JUTRA se zaključi dan pred izidom lista ob 17 uri. Pozneje sprejeti oglasi bodo priobčeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Oglasni oddelek „Jutra“ Prešernova ulica št. 4 bo danes za stranke odprt
kakor ob sobotah, to je **od 7. do 14. ure permanentno.**

Službo dobi

Kmečko dekle
pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del in tudi na polju, sprejmem takoj proti dobri plači — Ponudbe na naslov Tončka Zaplotnik, gostilna in trgovina, Križe na Gorenjskem. 28037

Učenca
močnega in inteligentnega, boljših staršev, sprejme v trgovino mešanega blaga Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 27298

Dobro kuharico
staro okoli 40 let, išče za Zemun dr. Sava Nedeljković, gradski fizik, Zemun. 28123

Pletilja
prvovrstno moč, sprejmem. Plača po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28116

Tekača za pisarno in lokal. zastopnika
iščemo za Ljubljano in okolico «Universal», Krekov trg 10/I. 28074

Fotograf. retušerja
ki bi sprejemal delo na svoj dom, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Fini retušer». 28042

Trgovski sluga
trezen, pošten in priden, ki bi znažil tudi enega konja in bil poraben za vsa hišna in zunanja dela, dobi službo. Ponudbe na naslov Franc Zaplotnik, trg usnja, Križe na Gorenjskem. 28038

Kontorista (injo)
s prakso, zmožnega razen slovenščine tudi perfektno nemščine, sprejme trgovina z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo zahtev na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten 600». 28144

Pletilci
za mezdo, ki hočejo izdelovati otroške patentne nogavice na krožni pletilni stroj iz cefirne volne 16/2-krat, naj pošljejo oferte v nemškem jeziku na naslov: Schwärtzli & Stadlmann — Apatin, Bačka. 27985

Več agentov
sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «P. R.» 28196

Mizar. pomočnika in vajenca
s hrano v hiši takoj sprejme Švajger, mizar, Staneče pošta Št. Vid. 28193

Trg. pomočnico
verzirano v vseh strokah podeželske trgovine, z znanjem nemščine ter s kapitalom 50.000 Din sprejme trgovina na deželi — kot poslovodkinjo v podružnico. Mesečna plača ca 2000 Din — proti prometu — Prednost imajo 20—22 let stare, napredne, lepe ter neomadeževane preteklosti. Lastnoročno pisane ponudbe s priloženo sliko do 10. septembra pod šifro «Nepričakovano». 28166

Čevljar. pomočnika
za najfinejša dela, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj Franc Šifrer, splošno čevljarstvo, Škofja Loka. 28156

Prodajalko
samo za manufakturo, boljšo moč s prakso in sraježerko manufaktur. izložb. sprejmem takoj ali s 1. oktobrom v večjem trgu na Štajerskem. Reflektiram samo na prvovrstne moči. Plača 500—1000 Din in vse v hiši. Pri osebni prestavitvi plačam polovico vožnje. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28150

Mizarskega vajenca
z vso oskrbo v hiši sprejme takoj Jakob Novak, mizarstvo, Zbilje štev. 38 pri Medvodah. 27959

Prodajalko
dobro izurjeno v manufakturni in konfekcijski stroki, sprejmem s 15. oktobrom za Ljubljano. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra moč 28». 28092

Kuharico in sobarico
iščem za Zagreb. — Škof, Stan in dom (vila Čermak) 28181

Trg. pomočnika
izurjenega v špeceriji in manufakturi, mlajšo moč, sprejmem v trgovino na deželi. Ponudbe s prepisi spričeval na oglasni oddelek «Jutra» pod «Koroško» 28202

Natakarje
išče za soboto in nedeljo hotel «Tivoli». 28201

Izurjeno pletilja
za moške nogavice, iščem za eno leto. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 28217

Mesar. pomočnika
sprejmem takoj v Kranju št. 152. Istotam sprejmem **pošteno žensko** ki govori nemško, vešča šivanja in vseh hišnih del. 28188

Trg. učenca
sprejmem v trgovino z mešanim blagom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28257

Deklico
poštenih staršev in ljubiteljico otrok sprejme boljša gospa k 1 leto staremu otroku. Več ustmeno. Ponudbe na naslov: Anica Kavčič, Selo, pošta Moste pri Ljubljani. 28239

Trg. pomočnik
perfektno izučen železninar, mlajša moč, zmožen samostojno zastopati železno stroko na debelo, ki ima tudi veselje do detalnje prodaje ter spreten in priden prodajalec, prijaznega in veselega značaja, dober računar ter zmožen slovenskega in deloma nemškega jezika, dobi službo. Samo ponudbe s takimi zmožnostmi ter navedbami dosedanjega službovanja in kedaj nastop mogoč, se prosi poslati na tvrdko: A. Kašman, trgovina z železnino, Škofja Loka. Glavni trg — Gorenjsko. 28149

Zaslužek

Zastopnike
zanesljive, najraje mlajše vpokojence, sprejmem. Železniški imajo prednost. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Pozneje ev. fiksna plača». 28059

Delo za prepisovanje s strojem
sprejmem na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28195

Pospravljanje pisarn
sprejmem samo zvečer. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28241

Službe išče

Kot blagajničarka ali hišna
v kakem hotelu želi službo gospodična — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pridna in poštena Slovenka». 27249

Trg. pomočnik
z večletno izobrazbo in šoferskim izpitom, želi premeniti službo, najraje gre za zastopnika kot začetnik ali poslovodja. Pogoje je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Energičen 132». 28223

Kot gospodinja
k samskemu gospodu ali starejšemu vdovcu želi priti simpatična gospa, z nekaj gotovine. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dobra kuharica 3300» 28192

Stenografinja
perfektna, samostojna odvetniška uradnica z osemletno prakso, išče službe. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj 9». 28253

Šofer
mlad in trezen, vojaščine prost, ki bi opravljal tudi razna druga dela, išče službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Trezen in zanesljiv 59» 28259

Izurjena pletilja
želi premeniti službo — gre tudi na deželo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28148

Inteligentna gdč.
Nemka, z večletno prakso v vzgoji, išče mesto vzgojiteljice pri boljši rodbini. Pismeno na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Vzgojiteljica 222». 28222

Pouk

Inozemka-Nemka
poučuje nemščino (konverzacijo in teorijo) po najboljši metodi — Stari trg št. 3/II, desno. 28228

Francoščino in klavir
poučuje Aneta Potočnik, v Parizu izpraševana učiteljica — Mirje, Groharjeva cesta, vila Roža (Bizovičar) pri mostu. 28140

Učitelj
poučuje nemščino v popoldanskih urah. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nemščina». 28173

Prodam

Radio-aparat
tricevni, z 2 slušalkama in z zvočnikom ter še mnogo drugega materijala prodam za 2500 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28078

Jedilni servis
porcelan, nov, 124 komadov prodam za 3000 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28261

Vinski sodi
od 250—450 litrov, rabljeni, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28244

Cehano perje
razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg, po Din 18 kg, izkoristite priliko, toklet traja zaloga — L. Hrozović, Zagreb, Ilica 82, Kemična čistilnica perja 18

Motorna vozila

Avtobus Chevrolet
petnajstsedežen — vožen 25 000 km, s popolnoma novo pnevmatiko, voz in vse v brezhibnem stanju — nadalje Ford avtobus z 12 sedeži, vožen 25 000 km, istotako v poraznem stanju proda Anton Beršnjak — Stična, Slovenija. Cena zelo ugodna — po dogovoru 28035

Motorno kolo
P. N. 500 ccm ohv z električno Bosch razsvetljavo tovarniško novo, s polno garancijo proda na 12 mesečnih obrokov brez naplačila zastopstvo H. Kenda, Ljubljana, Mestni trg 17 27354

Kolesa

Damsko kolo
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28170

Pohištvo

Lepo omaro
za obleko, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28214

Stelaže in pulte
stare, primerne za trgovino z železnino, kupim. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28230

Gajbica za otroka
zložljiva, belo pleskana, otroški vozliček, salonska obleka za srednje velikega gospoda, damska športna obleka, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28235

Kompletno kuhinjo
in drugo pohištvo, sliko-originale, trocevni radio-aparat itd. radi selitve poceni naprodaj v Knaflovi ulici — gledališka baraka — nasproti vile Grobelnik. 28243

Spalnica
za 2 osebi, iz trdega lesa, v najboljšem stanju, radi selitve poceni naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28254

Jedilnico
masivno, v najboljšem stanju, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28262

Kupim

Ventilator
vporaben, kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28263

Stare kadi
rabljene, ali pa posodo od 20 hl naprej kupim takoj. Ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Rabim takoj». 28205

Električni pihalni ventilator
na 2 ognja, kupi Jos. Otorepec, Ljubljana, Za Gradom št. 9 28187

V najem

Pekarno
brez konkurence, z dnevnim prometom 400—500 Din brez odstopnine, oddam s 15. septembrom 1928. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28159

Trgovino
z mešanim blagom z zalogo in inventarjem, v industrijskem mestu na glavnem trgu oddam v najem proti prevzetju zaloge. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28033

2 poslovna prostora
v I. nadstr., blizu glavne pošte oddam v najem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28218

Trgovino
z mešanim blagom, v trgu na deželi, z odplačilom zaloge takoj ugodno oddam v najem radi prezaposlenosti. Cenjene ponudbe pod «Stara vpeljana trgovina» na oglasni oddelek «Jutra» 28265

Priden dijak
vesten sedmošolec iz Prekmurja, bi rad nadaljeval študij, a nima poznanja. — Kdo bi ga sprejel na brezplačno stanovanje in hrano — za kar bi se oddolžil s poučevanjem domače dece. Prijave sprejema iz prijaznosti Sokol I. na Taboru. 28090-a

Popolno oskrbo
pri boljši družini iščem v bližini šole «Graben» za devetletno deklico, ki je v rasti zaostala. Pogoj milo ravnanje. Dopise na naslov Ig. Perně, Levstikova ul. št. 19/III. 27944

Dijaka
višješolca realne gimnazije sprejme rodbina na vso oskrbo, v neposredni bližini realne gimnazije na Poljanah. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 28238

Strokovni učitelj
sprejme 1—2 dijaka v popolno oskrbo. Stanovanje prvovrstno. Po potrebi pomoč pri učenju. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 27952

Sobo
oddam dvema osebama, event. tudi s hrano. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28072

Sobo
elegantno opremljeno — event. s celo oskrbo išče uniformirani gospod, pri samostojni dami. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Sporazum 13». 28043

Zakonca
brez otrok iščeta za takoj v Vodmatu sobo s kuhinjo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Vodmat» 28213

Lepo sobo
oddam boljšemu, solidnemu gospodu. Vprašati je v soboto in nedeljo med 9 in 11. uro. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28234

Preprostega gospoda
sprejmem na stanovanje za 100 Din mesečno. Mestni trg 24/I. 28176

Gospodična
šivilja, srednjih let, dobra gospodinja, želi znanja s starejšim gospodom. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Jesen 1928». 28210

Kateri ločen gospod
bi se usmilil ločenke z eno punčko, in jo vzel za gospodinjo — Dopise pod šifro «Pridna gospodinja» na oglasni oddelek «Jutra» 28154

Glasba

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija po nizkih cenah v Studentovski ulici štev. 9/I 184

Vijoline
gitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušič-u, paviljon za dram-kim gledališčem. Prepričajte se. 171

Živali

Rumene kanarčke
samce ali samice, mlade, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kanarčki 97». 28097

Bernhardinske pse
mlade, proda Leopold Jesih v Medvodah. 28076

Izgubljeno

Briljantni prstan
se je zgubil na vrtiljaku na velesejmu. Oddati ga proti dobri nagradi. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 28070

Obvestilo
Neka gospa je pomotoma vzela zavitek perila pri tvrdki Prelog ali Jager. — Dotični zavitek se dobi v trgovini Jager. 28203

Pisalni stroji

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Takojšnje plačilo». 28063

Stroji

Lokomobilo
polstabilno, cirka 35—45 HP, s kurjavo na stopnjasto rešetko in pregrevanjem, v najboljšem stanju, kupimo. Cenjene ponudbe na graditelja Majnarić Zagreb Gundulićeva ulica 4/II — desno. Podati je točne podatke s ceno. 28175

Dinamo
za istosmerni tok, 220 Volt 10 in 25 HP, rabljen, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe pod «Tovarna» na poštnj predal 129, Ljubljana. 28197

Obrt

Mletev debele soli
manjše in večje količine bi prevzel pod zelo ugodnimi pogoji mlin na progi Sušak-Zagreb. Cenjena vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mlin». 28146

Razno

Pisalni stroj
znamke Underwood, s pismico ter moško in žensko **kolo** prvovrstne znamke, skoraj novo, proda R. Golebiowski, Ljubljana, Mestni trg št. 11/I. 28186

Zastopnike
ki imajo stike z vasmi, iščemo po vseh mestih za prodajo mnogo iskanega predmeta. Javiti se na «KUKOLIN», Beograd, Uzun Mirkova 6—V.

Oglase za nedeljsko številko „Jutra“ bo oglasni oddelek „Jutra“ v Prešernovi ulici št. 4. sprejemal jutri dopoldne od 9. do 11.

Posest

Posestvo
40 oralov zemlje in gozda, 35 mernikov posetve, blizu Smartnega poceni prodam Franc Čampa, Leskovec-Javorje, Šmartno pri Litiji 28015

Hišo ali vilo
dvodružinsko, kupim. Ponudbe na poštni predal 128, Ljubljana. 28057

Vilo ali hišo
dvo- ali večstanovanjsko, z vrtom, ugodno lego v Ljubljani, kupim takoj radi preselitve. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod «Lepa stavba 20». 28220

Nepremičnine
obstoječe iz tovarniškega poslopja, pisarne, 2 skladišč in 8 lop, v skupni površini nad 9000 m², oddam za daljšo dobo v zakup. Je v Ljubljani in pripravno za vsako večje podjetje. Naslov pove oglas oddelek «Jutra». 28095

Hišo ali vilo
kupim blizu centra. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vselitev aprila». 28237

Les

Kolarskega lesa
suhega, kupim 2 vagona proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na strojno kolarno J. Peterca, Koseze. 28068

Stavbno gradivo

Kopalne banje
in peči, klozete in lijakaudi najceneje Fr. Stupica železnina, Ljubljana, Gosposvetska 1. 27436

Lokali

Pisarno
2, 3 ali 4 sob, v centru mesta, na najlepšem prostoru takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 27991

Brivnico
dobro idočo, prodam radi bolezni. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 27830

Lokal
pripraven za mlekarno in vsako obrt, oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 28264

Pisarniške prostore
oddam v najem. Natančna pojasnila daje tvrdka Kühar & Zemlič, Maribor — Aleksandrova cesta št. 74 28164

Kleti za drozgne preše
100—1000 hl velike, damo v najem. — Sprejmemo tudi komisijsko vsa dela pri nakupu in prešanju. Priporočamo vsako množino in vrsto vina, tropinovca in vinske destilate. Imamo transportne sode in vagonske cisterne. V centralni evidenci hanaška vina — Bela Crkva, Karadjordjeva ulica br. 25. 27819

Stanovanja

Mirna gospodična
s svojo materjo, išče čisto stanovanje, majhno sobico in kuhinjo s 15. ali 30. septembrom v bližini Labora ali Sv. Petra ceste. Cenjene ponudbe z navedbo stanarine na oglasni oddelek Jutra pod «Želo mirna stranka» 2746

Stanovanje
2 sob in kuhinje dobi takoj tisti, ki plača pol leta naprej. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 27900

Stanovanje
2—3 sob išče miren zakonski par brez otrok. Pavletič, Rimska cesta št. 10/II. 28236

Večja stanovanja
pisarne in lokale odda Realitetna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta 14 28172

Majhno stanovanje
večje sobe, ozir. 2 sobic, kuhinje in pritiklin išče za čimprejšnjo vselitev, kjerkoli v mestu, boljša gospa z odraslo hčerko. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mir in čistoča». 28032-a

Dijaška stanovanja

Dva dijaka
sprejmem na hrano in stanovanje nasproti humanistične gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28194

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje z zajtrkom, blizu st. tehn. šole. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28027

Tri dijake
sprejmem takoj v zelo dobro oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28132

Dva dijaka
sprejme boljša rodbina na stanovanje s popolno oskrbo. Dalmatinova ulica 10, pritličje. 28221

Dijakinjo
sprejmem v popolno oskrbo. Pomoč pri učenju na razpolago za nižje razrede gimnazije. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 28215

Dijaka
sprejme zakonski par brez otrok. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 28142

Tri dijake
sprejmem blizu obrtne šole v celo dobro oskrbo. Elektrika in lepa soba. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 28022

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje in zajtrk. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 27964

Dva dijaka
sprejmem v centru mesta na stanovanje in hrano. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 28240

Dijaka
sprejmem po nizki ceni v bližini Zvezde na hrano in stanovanje. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 28242

Dijaka
sprejmem v dobro oskrbo v Gorupovi ulici 3/II. levo. 28250

Dve dijakinji
sprejmem pod ugodnimi pogoji. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 28260

1—2 dijakinji
boljših rodbin, sprejmem na lepo stanovanje in dobro hrano, z uporabo klavirja. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 28258

Dobrovolja

Otroka ali dojenčka
vzame v dobro oskrbo žena drž. uslužbenca brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 27999

Na češko hrano
sprejmem po nizki ceni več abonentov. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 28177

Sobe

Sobo
v bližini obrtne in vis. tehn. šole oddam takoj ali s 15. septembrom 2—3 gospodom. Rimska cesta 24, pritličje, desno. 27951

Komfortno sobo
oddam boljši osebi v Škrabčevi ulici 5 (poleg mestne drevesnice). 28141

Opremljeno sobo
lepo, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom oddam. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 28169

Dva dijaka
sprejmem v celo dobro oskrbo na Starem trgu št. 34/II, vrata 1. 28180

Veliko prazno sobo
oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28183

Opremljeno sobo
oddam boljši gospodični. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 28189

Opremljeno sobo
oddam takoj boljšemu gospodu na Sv. Jakoba trgu št. 8/I. 28252

Mesečno sobo
oddam takoj na Mestnem trgu št. 8/III. 28248

Ženitve

Katero
skromno dekle se želi seznaniti, v svrho poznejše ženitve z obrtnikom, v starosti 19—24 let, katera je blagega srca. Le resne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Obrtnik» 28224

Trgovka
stara 28 let, z vso balo in nekaj premoženja, bi se rada seznanila z inteligentnim gospodom — mirnega značaja, radi takojšnje ženitve. V poštev pridejo tudi dobro situirani gostilničarji ali mesarji. Le resne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Simpatija 7». 28040

Mladenič
25 let star, se želi poročiti z gospodično, ki bi imela nekaj kapitala ali svoje pohištvo. Tudi vdove brez otrok niso izključene. Dopise s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Ženitev 2847». 28147

Razno

Pomlad
Čakam v petek ob osmih. 28229

Posestnica in obrtnica
samostojna, želi znanja s starejšim gospodom. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Prijateljstvo» 28209

„Doko“
je geslo vseh onih, ki so spoznali vse vrline teh čevljev in njih nizko ceno. Dobi se jih samo v trgovini »Doko« v Prešernovi ulici 9, dvorišče.

Opozarjamo dame na krasno **RAZSTAVO** izbranih **krznenih izdelkov** po konkurenčnih cenah **L. ROT** VELESEJEM paviljon H

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. **15letna garancija.** — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno. — **Pisalni stroji »Adler«. — Kolesa** iz prvih tovarn. Dürkopp, Styria, Waffenrad (Orožno kolo). **Pletilni stroji** vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — **Daje se tudi na obroke!**
— Ceniki franko in zastonj! —
IVAN JAX I SIN. 3(2
LJUBLJANA Gosposvetska cesta štev. 2.

Za stavbe
po znižanih cenah vsakovrsten suh. **tesan** in **žagan les**. — Vsaka množina v zalogi. Žaganje odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.
FRAN SUSTAR,
lesna industrija in trgovina, parna žaga
LJUBLJANA, Doleniska cesta 12. 8699

Ariel
najboljši in najcenejši angleški motocikli. **Prodajamo** za časa velesejma **z znatnim popustom.**
Jugo-Auto, Ljubljana,
Dunajska c. 36. Tel. 2236.
10718

Izredna prilika!
Žgalni kotel (400literski)
in **ROTIRNO SESALKO prodam**
po zelo ugodni ceni. Žgalni kotel je zelo praktičen, ker je prenosen. Istotam **prodam** veliko **hrastovih sodov** in **kadi** v različnih velikostih in 1 vagon **suhih klanih dog** iz hribovskega hrasta.
Povpraša se pri D. Modic, Celje
10685

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del odgovoren Alojzij Novak, vsi v Ljubljani.